Ч. 188 (14.731). Львів, пятниця 27. серпня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

Допомога академічній молоді.

КОМУНІКАТ КРАЄВОГО КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ.

На засіданні Краєвого Комітету Допомоги Українському Студентству дня 25-го серпня 1937 р. вибрано Президію та комісію для виготовлення статуту майбутнього Товариства Допомоги Українському Студентству.

Тому, що академічний рік уже починається, Комітет прохає громадянство поспішитися з пересилкою жертв на цю ціль.

Усі жертви прохаємо пересилати на конто Комітету в Пром-банку, Львів, вул. Гродзіцьких ч. 1, складанками П. К. О. 506.778 на рахунок 140, та в Центробанку, Львів, вул. Третього Мая ч. 16, складанками П. К. О. ч. 503-267, на рахунок 13.060.

Прохаємо теж українську пресу та інші установи, на яких адреси впливають жертви на повищу ціль, переказувати їх також на повище конто.

Львів, 26-го серпня 1937.

ЗА КРАЄВИЙ КОМІТЕТ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ:
Д-р Павло Цимбалістий, голова
Д-р Кость Чехович, секретар.

Політичний страйк Стронніцтва Людового.

САБОТАЖІ І ТЕРОР.

ВАРШАВА, ПАТ. Вже в перших днях серпня влада безпеки довідалася, що згідно з інструкціями іззовні, одна із груп проводу Людового Стронніцтва вирішила в часі святкування польської перемоги в 1920. р., себто в дні 15. ц. м. — проклямувати селянський політичний страйк, який мав би загамувати цілу господарську діяльність між містом і селом на час 10 днів. Політична влада ствердила, що цей плян, який у першу чергу може спричинити шкоди хліборобському населенню — не має виглядів на здійснення на тереві 14 воєвідств. Адміністраційні органи наказали дуже уважно обсервувати розвиток подій у 2 воєвідствах (львівськім і краківськім), а крім того приготовили більші харчеві припаси на випадок якихнебудь у тому напрямі ускладнень.

І справді виявилося, що поза доволі рідкими випадками, які не мали ніякого демонстраційного характеру, страйкова акція прибрала дещо більше на силі в західній частині львівського воєвідства, кількох повітах краківського воєвідства, й льокально у двох повітах тернопільського воєвідства.

Вже від 16. ц. м. у багатьох місцевостях, провідники Людового Стронніцтва підбурювали сільське населення до тієї міри, що демонстрація почала перемінюватись у саботаж і акти насилля. Послуговуючись насиллям, не впускали мирно настроєного населення до міст. Насиллям нищено сільські продукти, які були призначені до міст, насиллям пробували здержати коловий рух на гостинцях.

Боївки Людового Стронніцтва, підбурювані явно-злочинними елементами, навіть намагалися у тих місцевостях (Динів — березівський повіт, Ярослав, Бохня і Ліманова) при помочі сили протиставитись дорученням органів безпеки.

Вирішено з цілою рішучістю виступити проти організованої акції терору і насилля. Всюди привернено спокій. Спричинників тих подій судитимуть якнайгостріше. Всі спроби підбурювати населення, де вони не появились би, здушать, виновників покарають.

Протестаційний страйк у Кракові.

Вчора на терені Кракова відбувся одноденний протестаційний страйк, зорганізований ППС-ом. У звязку з тим більші промислові заведення і трамваї були нечинні. Заведення публичної ужиточности працювали правильно. Тієж днини відбулися два віча: одно під Домом Гірників, друге на вул. Варшавській. Проектоване получення учасників двох віч у Ринку під статуєю Міцкевича не відбулося, бо перешкодив дощ. Страйк мав покінчитись опівночі. Спокою ніде не нарушили. Часописи не вийшли.

САНТАНДЕР УПАВ.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ВВІЙШЛИ ДО САНТАНДЕРУ.

РАДІОСТАЦІЯ ГОЛОВНОЇ НАЦ. КВАТИРИ КОМУНІКУЄ, ЩО КІЛЬКА БАТАЛІОНІВ НАЦІОНАЛЬНИХ ЧАСТИН УВІЙШЛИ В ГОД. 18. ДО САНТАНДЕРУ.

Авас повідомляє з Торре Лявеґа, що національні війська, які ввійшли до Сантандеру, передефілювали вулицями міста серед ентузіястичних оклинів населення. Костел, який перемінили були на вязницю для жінок, в нецілу годину по вході нац. військ до міста відчинили і всіх увязнених жінок випустили на волю.

Цілий вечір і майже цілу ніч тривали богослуження по костелах. До міста прибуло 30 вантажних авт із харчами. Само місто не потерпіло багато, тільки кілька домів людей, що їх підозрівали в симпатіях до повстанців, висадили червоні в повітря. У фабриках і копальнях нема більших шкід, тільки сирівці понищені. Ціле місто прикрашене прапорами в національних еспанських барвах.

ЧЕРВОНІ ВІДСТУПАЮТЬ БЕЗ БОЮ.

Кореспондент Райтера повідомляє, що нац. війська наступають уже поза Сантандером у полуднево-західнім напрямі від міста. Червоні відступають, ставлячи тільки слабий опір. Іноді приходить тільки до бою на машинову зброю.

НАЦІОНАЛІСТИ ЗДОБУЛИ ОБРЕХОН.

Радіовий комунікат подає, що націоналісти здобули вчора вечором Обрехон і сильні ворожі укріплення, положені на горбах по дорозі з Бурґос до Сантандеру, коло місцевости Парбахон. Одна з частин поступила сильно у напрямі Рамалес деля Вікторія.

Орґанізація Українців міста Львова мусить стати живим осередком.

Львів, 26. серпня 1937.

Коли я дивлюся на Львів і його українську організацію, — а я дивлюся на те все вже приблизно шістьдесять років, — то все таки нагадуються мені слова нестора о. Йосифа Заячківського з 1868. року, з першого Загального Збору Товариства „Просвіта" у Львові:

„Правда, в тім великім, а чужім Львові в тих останніх століттях було все від рода в род кількох щирих заступників народу, котрі **як сторожі на загибельній стражі** визирали хвилини, коли їх очі увидять спасення і славу людей своїх. Визирали і не увиділи, і так один по другім угасали!"...

Отсе страшні для нас слова! Прочитали ви їх? Читайте ще раз! І ще раз! Та роздумайте: чому той Львів став нам „чужий"? Чому ми визираємо, а не творимо спасення людей своїх — тут у Львові, як на своїй, а не чужій землі!?

Нагадую собі, як д-р Корнило Сушкевич розповідав мені, що в сімдесятих роках минулого століття він засновував **„Побратима"** у Львові і збирав українців міста Львова, щоб їх спасти, а вони не конче до нього горнулися, бо не пізнали своїх. Бачу не раз в уяві розжаленого Маркіяла Желехівського, що ставав на рогачках міста Львова і безплатно роздавав „Марусю" Основяненка сотками примірників нашим людям, що приходили до міста і виходили за місто, щоб їх приєднати до „стражі спасення"; а вони втікали від нього, бо не розуміли: чого від них хоче той пан, що безплатно роздає якісь книжки?...

Тямлю, як з початком вісімдесятих років несміло підходили наші міщани ремісники: Павло Мартинів і Дмитро Ковальський, за ними Михайло Сембратович, Михайло Спожарський і молодші до канцелярії „Просвіти" при вул. Скарбківській у Львові і там радилися з Андрієм Скородинським, якби їм заснувати своє товариство **„Зорю"**. Відтак звернулися до мене, щоб їм уложити статут цього товариства. Нагадую собі ту велику радість наших українських ремісників у Львові, коли вони найшлися разом на перших загальних зборах Товариства руських ремісників „Зоря" у Львові в кімнаті Народнього Дому при вулиці Корняктів і пізнали своїх...

Опісля підійшла „Просвіта" організацією **читалень „Просвіти"** і філій „Просвіти" до українців міста Львова, далі **Рідна Школа** зі своїми кружками і школами, **Українська Захоронка** зі зі своїми захоронками.

Відтак прийшла наша **кооперація** в осередку Львова і на його периферіях, де станули до збірної праці українці й українки міста Львова.

Тут повставало Міщанське Братство, і товариство українських служниць, і товариство українських робітників „Сила“, і Союз Українок і інші.

Здавалося, що вже є ціла мережа наших установ, щоб постояти на живій сторожі українського життя у свому Львові. А тут, коли прийде що до чого, то чуємо дорікання і голоси зневіри, начеб ми стояли на „загибельній стражі“, — бо тут знову загрожений один відтинок нашого життя, а там є нарід, а людей нема. Видно, що нам **недостає єдности у нашій громадянській діяльности і щирої охоти до спільної праці.**

У нас є осередня старшина **Організації Українців міста Львова,** що ставить основи ідеольоґії міст на західно-українських землях. Та наше львівське громадянство за мало цікавиться тою ідеольоґією і працею Організації, хоч потребу її всі відчуваємо і при всякій нагоді дорікаємо, що її ще не переведено; але не стаємо всі до цієї роботи, якої за нас ніхто не зробить! І тут нема що оправдуватись партійними постановами чи мотивами, бож усі партії за цим є, наші посли також хочуть нам помогти, — і тільки громадяни та за ними й наші установи якось легковажать собі сіру роботу: потребу моральної і матеріяльної підмоги для Організації Українців міста Львова.

А це конечне й неминуче, бо за Львовом має піти організація українців, по всіх наших містах, щоб добути наші міста! А тут найде своє місце: український адвокат, лікар та інжинір, священик, кооператор та учитель і мистець, промисловець, службовик і робітник — для праці в обороні наших громадянських прав та для поширення нашого стану посідання.

Тож крайній час позбутися нам суспільного еґоїзму і перестати розбивати громадянську єдність! Ми повинні показати **організаційною єдністю, що Львів нам не чужий, а свій!**

Організація Українців міста Львова має стати живим осередком, що зєдинить тут усіх українців та українок без ріжниць партійних чи станових. Це залежить тільки від нас самих, до цього не треба ані великого труду праці, ані тяжких жертв, тільки охоти і доброї волі. Мусимо станути разом у нашій українській організації і показати при всякій нагоді, що ми тут є!

Д-р Кость Левицький.

На галицькому Поділлі зменшується та вимирає українське населення.

ЖМУТ ЦИФР І ДАНИХ, ЩО ГОВОРЯТЬ ДУЖЕ ПРОРЕЧИСТОЮ МОВОЮ.

Галицьке Поділля вважають загально за найбільш свідоме національно. Тільки час до часу, тепер майже щодня, облетить нашу пресу вістка про будову польського „дому людового“ чи костела на [illegible] подільському селі — і на цьому кінчиться. А тимчасом наш стан посідання в людському матеріялі на селах Поділля постійно корчиться, число українського населення з року на рік постійно зменшується.

Це стверджують нам метрикальні дані гр.-кат. парохій довкруги тільки одного Тернополя, столиці Подільської Землі.

На основі шематизмів виказували гр.-католики:

	в 1923 р.	в 1933 р.
1) Баворів	1140 душ	1010 душ
2) Березовиця Вел.	1589 „	1452 „
3) Ковівка	1780 „	1525 „
4) Настасів	2691 „	2489 „
5) Острів	1308 „	1279 „
6) Смиківці	901 „	866 „
7) Драганівка	504 „	463 „
		(в р. 1936 вже 420 душ)
8) Почапинці	175 „	110 „
9) Кутківці	987 „	800 „
10) Пронятин	870 „	700 „
11) Загробеля	470 „	356 „
12) Шляхтинці	784 „	686 „
13) Чистилів	698 „	697 „
		(в р. 1936. вже 614 душ)
14) Ходачків Мал.	2690 „	2590 „
15) Денисів	2118 „	1800 „
16) Богданівка	524 „	378 „
17) Воробіївка	545 „	418 „
18) Городище	569 „	421 „

Не кращі будуть відносини і по інших місцевостях та деканатах на Поділлі.

Найближчі мої знайомі парохи-сусіди ось які дані дали мені про стан народин і смерти у своїх парохіях:

ОСТРІВ:

в р. 1924	урод. 35	умерло 25
„ 1925	„ 42	„ 26
„ 1926	„ 34	„ 33
„ 1927	„ 26	„ 29
„ 1928	„ 26	„ 27
„ 1929	„ 28	„ 26
„ 1930	„ 29	„ 18
„ 1931	„ 24	„ 23
„ 1932	„ 29	„ 21
„ 1933	„ 19	„ 31
„ 1934	„ 36	„ 28
„ 1935	„ 28	„ 17
„ 1936	„ 25	„ 20

БЕРЕЗОВИЦЯ ВЕЛИКА:

в р. 1924	урод. 34	умерло 31
„ 1925	„ 38	„ 23
„ 1926	„ 41	„ 30
„ 1927	„ 35	„ 33
„ 1928	„ 27	„ 26
„ 1929	„ 23	„ 18
„ 1930	„ 33	„ 21
„ 1931	„ 30	„ 22
„ 1932	„ 29	„ 27
„ 1933	„ 23	„ 25
„ 1934	„ 37	„ 29
„ 1935	„ 16	„ 26
„ 1936	„ 30	„ 18

БУЦНІВ:

в р. 1924	урод. 36	умерло 27
„ 1925	„ 34	„ 24
„ 1926	„ 26	„ 27
„ 1927	„ 28	„ 31
„ 1928	„ 32	„ 28
„ 1929	„ 34	„ 21
„ 1930	„ 33	„ 23
„ 1931	„ 29	„ 19
„ 1932	„ 23	„ 21
„ 1933	„ 24	„ 16
„ 1934	„ 31	„ 17
„ 1935	„ 24	„ 10
„ 1936	„ 34	„ 25

Як бачимо, смертність у цих селах доходить від 50—80 прц., а нераз переходить число народин у році. Парохи стверджують, що більшість, і то велика, вмирає на сухоти в молодому віці.

Коли перед кількома роками замешкав я на селі в Острові та почав приглядатися громадянській праці тут. політиків, звернув я відразу увагу на сухітничий вигляд молоді. Попросив я д-ра Теод. Мисюка з Тернополя, щоб приїхав з лікарським викладом. По викладі ми оба з д-ром Мисюком оглянули в моїй хаті кільканацятеро дітей у віці від 7—12 літ і д-р Мисюк у 80 прц. ствердив у тих дітей схильність до сутіх.

Я завів відповідний катастер цих дітей та думав приступити до систематичної праці. Д-р Мисюк їздив до села ще двічі, оглядав діти, раз зорганізували ми з парохом та кружком Союзу Українок дитячий садок, та своєрідні відносини **не увінчали нашої праці сподіваним успіхом.**

З прикрістю мусіли ми дивитися, як до лікарських оглядин приходил діти самі без родичів, бо ті чомусь боялися показатися лікареві на очі. Як мало хто тоді й опісля цікавився справою, видно хочби з того, що навіть лікаря ніхто зі селян не відвіз домів...

І це діялося і діється тоді, коли і в Тернополі і по селах іде страшне розполітикування та партійна боротьба. Колиб хоч частину тої енерґії, що йде на це політиканство, зужити на охорону дітвори і населення перед вимиранням, то певно, що зробленоб дійсно народне та патріотичне діло.

Думаю, що такі відносини, як в Острові, Березовиці Вел. чи Буцневі, є й по інших селах Тернопільщини. Тільки цим знані тернопільські партійні „політикери“ мало займаються, бо це для них мало цікаве.

Цікава ще справа подружжа. І так в **Острові** було мішаних подруж: у 1931. р. 2 на 11, у 1932. р. 3 на 19, у 1933. р. 2 на 15, у 1934. р. 3 на 10, у 1935. р. 3 на 6, у 1936. р. 2 на 8; у **Буцневі:** в 1932. р. 5 міш. на 11, в 1933. р. 5 на 2, в 1934. р. 3 на 7, в 1935 р. 3 на 10, в 1936 р. 2 на 9; **у Березовиці Вел.:** в 1931 р. 1 міш. на 11, в 1932. р. 1 на 6, в 1933 р. 2 на 9, в 1934 р. 2 на 13, в 1935 р. 1 на 12, в 1936 р. 1 на 14.

Щодо переходів на римо-католицький обряд слід замітити, що докладних даних тут годі роздобути; на це складаються своєрідні причини. Знаємо, нпр., що з українських інтеліґентів перейшли на римо-католицьке: син покійного о. Кальби, пароха Соколівки, укінчений фільософ Ст. Анткі́в, богослов IV. року теольоґії Дмитро Боднарчук (нині називається вже: Казімерж), укінчений ґімназист Михайло Урусюк та інші, назвищ яких докладно не знаємо. Всі ці інтеліґенти ходили колись до української ґімназії...

Під адресою греко-кат. парохіяльних урядів слід би звернути прохання, щоб вони дбайливіше виготовляли статистичні дані до шематизмів, щоб нотували скрупулятніше зменшення населення через смертність та переходи з гр.-кат. обряду. На це повинні звернути увагу церковні чинники при деканальних та канонічних візитаціях.

На кінець ще одна заввага: популяційною справою на Поділлі повинні занятися політичні організації і в Тернополі і в центрі.

А. Чернецький.

Перша фахова українська жіноча ґімназія.

З кожним роком зростає значіння ремесла, промислу, торговлі, — бо власні вироби, власна продукція робить краї, нації і громадянства сильними, самовистарчальними, незалежними від інших країв у господарському житті. Одночасно ті економічні ділянки дають працю, зарібок та прожиток великій частині населення, що особливо важне в теперішніх часах кризи і перелюднення. Ремесло і промисл заступають немов кольонії для країв, бо в ті ділянки можна спрямувати надмір людей і вдержати суспільно-економічну рівновагу. Добре розвинене ремесло та промисл — це наче хребет сучасних громадянств, що дає їм твердість, відпорність та силу. Через те зростає вартість і поплатність праці в тих ділянках.

З другого-ж боку зростають і вимоги, ставлені до ремесла та промислу. Сьогодні треба вже до тих зайнять відповідної освіти й інтеліґенції. Напр. теперішня кравчиня чи модниярка мусить мати відповідний естетичний смак, почуття краси й гармонії, помисловість, комбінаційний та калькуляційний змисл і т. ін., словом: вона мусить бути направду інтеліґентна. Нічого дивного, що тепер творять фахові ґімназії і майбутнім ремісникам дають середню освіту. Це замітно збільшує гідність ремесла та підносить його в суспільній будові на значно вищий щабель. Досі ремеслом інколи помітували, інтеліґенти вважали його для себе за менш відповідне, бо працювали в ньому нераз мало освічені люди. Фахові-ж ґімназії відразу зміняють таке наставлення. Інтеліґентні батьки можуть тепер спокійно спрямовувати свої діти до ремесла без побоювань, що їх діти, працюючи фахово, будуть мати замалу загальну освіту. Ні, дістануть вони її майже нарівні з загально-освітньою ґімназією, з винятком клясичної фільольоґії.

Тому справді з радістю витаємо першу нашу фахову **кравецьку** жіночу ґімназію. В часі, коли так важко дістати якунебудь посаду, знайде в ній багато нашої молоді фах, що дасть їй хліб у руки та одночасно фахову незалежність.

Ґімназія, що про неї говоримо, істнувала вже досі як середня фахова школа СС. Василіянок у Львові при вул. Длуґоша 17. Вона відома вже зі своїх майже щорічних вистав робіт, зі своєї доброї кравецької робітні, що

існує при школі й солідно виконує роботи на замовлення, далі знана вона з цікавих і помислових імпрез, як напр. виведення на сцені у травні ц. р. історичних одягів „Від Єгипту до Бідермаєра". З новим шк. р. (1937/8) творять при ній І. кл. фахової кравецької гімназії з повними правами прилюдних шкіл. Щоб дати ученицям більше фахове знання і більшу загальну освіту, поширюють у ній науку з трьох літ до чотирьох років. Крім загальноосвітних гімназійних предметів (з винятком латинської і грецької мови) вчитимуть у ній жіночого кравецтва і в широкім обсягу білизнярства, фахових рисунків, товарознавства, бухгальтерії, писання на машині та куховарства. Скінчивши школу та здавши челядничий іспит і відбувши ще дволітню практику в робітні, що є при школі, може учениця відкрити свою власну робітню, або записатися до дволітнього кравецького ліцею (може це зробити теж безпосередньо по скінченні фах. гімназії), після чого може стати вчителькою у середніх фахових школах. Абсольвентка тієї гімназії має право вступу і до всіх інших ліцеїв, також і до загально-освітніх, з тим, що мусить доповнити відповідні предмети (латину).

Як бачимо, скінчення школи дає справді ріжні можливости незалежного заробітку, запевнює відповідну освіту та дбайливе виховання. Тому наше громадянство повинно використати ті всі можливости, посилаючи дітей до тієї гімназії.

Жіноцтво проти насильства і за справедливість.

НАД ЧИМ РАДИВ IX. КОНГРЕС МІЖНАРОДНЬОЇ ЖІНОЧОЇ ЛІГИ МИРА І СВОБОДИ.

IX. Конгрес Ліги Мира і Свободи радив у прегарній лікувальній чеській місцевости Лугачовицях повних чотири дні. Зіхалося 19 секцій; найбільше представниць, як звичайно, з Америки та Англії. На привіт чеська секція запросила делегатки на чай до „Сполеченського Дому". Тут промовляв місцевий представник влади і деякі старші члениці Ліги. Пані знайомилися одна з одною і відновляли старі знайомства.

Ділова праця почалася 27-го. Читали привіти від неприсутних секцій. Виявнилося, що польська секція не могла приїхати, бо її делегатки не дістали пашпортів від свого уряду. Голова Ліги Кляра Рагац (із Швайцарії) згадала, що це один із перших конгресів, на якому нема фундаторки Ліги — Дусейн Адамс і всі вшанували память покійної. (Після смерти Адамс Ліга має три президентки: пп. Рагац, Бірі та Рамондт-Гіршман).

Голова зясувала програму конгресу та його вимоги — реформи сучасних політичних відносин. З приводу еспанських подій іменем Ліги виступала проти громадянської війни, що причиняється до загибелі людства.

Після неї пані Ганушкова прочитала свій меморіял щодо спільної праці сусідніх державних секцій, зазначивши, що чеська секція вже почала свою спільну працю з мадярською.

Велике враження зробила дискусія про кольоніяльне питання на підставі реферату французької секції. Ишла критика негуманної поведінки держав супроти мешканців кольоніяльних територій. Делегатки Англії, Франції та Бельгії дуже гаряче боронили права кольонізаторів. З великою увагою вислухали реферату індійки по англійськи, що говорила про Індію як предмет експльоатації, дарма, що це край з давньою цивілізацією.

При цьому питанні забрала теж слово делегатка української секції. Вона сказала, що питання про кольонії дуже важне і воно зачіпає інтереси міліонів людей, але на жаль само поняття „кольонія" не дуже ясне. Чи кожна завойована країна стає відразу кольонією тої держави, яка силою її собі захопила? Мій край, як і шановної пані індійки не є кольонією, він не так далеко як Абисинія, а проте завойований і експльоатований державою, до якої він належить. Це Україна. Вона дає річно міліони сотнарів пшениці, жита, ячменю, а проте його нарід голодує що-року і голод забирає з нього тисячі жертв. Хоч Україна не кольонія, а проте вона завойована та експльоатована країна.

Проти цієї заяви виступила прихильниця Совітів французжанка Дюшен, упевняючи, що на Україні ніякого голоду нема і покликується на якусь молоду французжанку, що була на жнивах у „Росії". Всеж українська делегатка дістає більше оплесків. Це вже великий поступ у порівнанні з конгресом у Греноблі пять років тому, коли на українську делегатку за правду про становище на Україні сипались свисти та погрози.

Коли обговорювали питання емігрантів одна молоденька пані виступила з пропозицією щоб для емігрантів призначили якусь країну, де вони могли жити. Ясно, що такого проекту збори не підтримали, зате загально погодилися, що на емігрантів повинні би поширити пошану для прав людини. Українська делегатка пригадала, що емігранти повинні би мати права на працю і школи для дітей у рідній мові — вказуючи як на приклад чехословацьку республику.

Бурними оплесками зустрічали еспанську делегатку д-р Кребс, яка оповідала про вбивства невинних дітей при бомбардуванні одного шпиталя. Конгрес вислав до Еспанії телеграму з покликом припинити війну і видалити всі чужоземні війська.

Цікавий був реферат д-р Шустлерової про основи нового міжнародного ладу, де прелегентка звертала увагу, що за захоплення чужої власности обманом або силою карає закон дану особу, а коли це робить держава, то це називається „славетним придбанням". Справедливість повинна бути та сама для особистого, національного і міжнародного життя і задля цієї справедливости народи та держави, повинні би так само, як одиниці, складати жертви. Тільки такий принцип може забезпечити людство перед остаточним занепадом і дати перевагу ідеї мира та свободи над звіринними інстинктами.

Таким самим широким гуманізмом був забарвлений реферат шведки пані Борнбом за „Захист прав людини".

На конгресі зовсім голосно та виразно говорили про те, що треба, щоб держави дотримували своїх обіцянок, щоб мораль, правда і справедливість мали таку саму силу у міжнародніх взаєминах, які в житті кожного громадянина. Може ці гасла трохи наївні у наш вік гармати і кулака, але вони надихані тим ідеалізмом, який веде людство вперед.

С. Русова,
Делегатка Української Секції.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Відпочинок на Камені Довбуша.

1. ВРАЖІННЯ ПЕРШОГО ДНЯ.

Від часу, як у нас завелась гарна звичка списувати свої вакаційні враження, лекше якось виїздити на вакації і лекше з них вертатись. Виїхати на звичайне село, яке всі знають і описати свій побут так, щоб заохотити до надхненної творчости десяток інших — діло похвальне. Не на кожні вакації припадає одна еспанська революція і одна японсько-китайська війна. Буває так, що в огірковому сезоні витягають із дна шуфляди рукописи, з яких природньою смертю сам автор віддавна погодився.

Не було нагоди виїхати цього року на паризьку виставу із двох причин: її не встигли закінчити перед нашим виїздом і ми не подбали кілька років тому, щоб зложити в паризькому банку відповідну суму на дрібні видатки. Дрібні видатки в Парижі більші від головних коштів прожитку, а девізові обмеження їх не передбачують.

Треба було вибрати щось не менше сензаційне та нове і ми виїхали до Каменя Довбуша. Одна кліматична стація може влітку сміливо рівнятися з якимнебудь Святим Моріцом, хоч святих і Моріців покищо в ній небагато. Ще двацять років тому ходили по ній ведмеді, зовсім так само як нині ходять міські зубри. Гаври і каменюки поперемінювалися під магічною силою капіталу в пансіони та віллі і вже тепер дехто починає думати над тим, чи не пора булоб будувати свої літники таки ближче верховин, чабанів і мольфарів.

На лінії Делятин—Ворохта рух літників зростає як повесть здоровля в цілому світі. Відколи поширилися гасла спорту та принципи гигієни, кожний мусить виїхати з міста на вакації, навіть якби мав там дихати курявою від авт з ранку до ночі і хочби мав згинути від несвіжої ковбаси на прогульці. Але нема такої біди, яку не можна би перенести в товаристві. Прийдеш у гори, проспиш два дні від свіжого, цілющого повітря і вже нипаєш за товариством. Треба-ж знати, хто вибрав би собі ту саму чарівну закутину, що ви, і потішити його, що тебе теж кусають блохи.

Якби в моїй кімнаті залишилася ще хоч одна лічна приятелька літників на спомин від расового пса, що вилежувався тут із своїм паном, і якби я від такого спомину прокинувся серед ночі десять разів, то — шум Прута десять разів заколише мене наново. Пливе Прут попід камяною стіною, що ввійшла навіть до підручників географії завдяки цілій гамі своїх геольогічних верств. У Голівуді — над і попід такою стіною грали-б цілу серію „Перших і останніх могіканів". Гора вкрита смереками і соснами, щоб ви мали чим дихати; в одному місці вона чудово виголена, щоб ваше око не нудилось вічною зеленню і щоб ви могли думати про той далекий світ, куди мандрує дерево з наших лісів. До ріки переходимо лавкою — такою спокійною і барвистою, якби хто вирізав її з „Долини без виходу" Майн-Ріда. Вранці пасеться тут (незаконно) одна коза і ходять (таксамо) на росу ті літники, які вірять, що ранна роса помагає на все — від голови до ніг.

Купіль під вашими ногами. Прут заступає ванні умивальню. Від години 9-ої, коли сонце встигло повідомити всіх, що має намір світити бодай до полудня, пляжа вкривається всякими людськими моделями і костюмами. Кожний вибирає собі такий камінь, на якому може найкраще розложити свої причандали і довкола якого збираються його знайомі — вчорашні або завтрішні.

Одні хотять якнайшвидше засмалитися і смаруються кремом чи оливою, другі мають ревматизм або гіпохондрію і підкладають собі пледи та подушини, ще інші приходять із сніданком і газетою, щоб перевірити, чи мають апетит і чи не вмер хто в місті зі знайомих.

А всеж усі балачки та заходи обертаються тут довкола Сонця, яке — нехай собі Галілей і Коперник говорять, що хотять! — таки на наших очах обертається, як химерна купальниця. Тут, над нашою звичайною рікою можна бачити, як виглядали колись звеличники Сонця, що приносили йому кріваві жертви. Ось одна амазонка показує гордо велику рану на своїх раменах, — ось молодий журналіст прохає свою жінку, щоб прикрила йому делікатно рушником плече „з соняшним ударом"... а здовж берега на каменюках твердих, як Мадеєве ложе, лежать терпеливо, як йоги всякі тілеса, призначені на печеню.

Підчас цього святочного обряду розмов тут мало. Десь тільки часом почуєш діяльог двох старших дам про операцію тітки або про те, що „всі служниці однакі, бо на жадну, прошу пані, не можна ніколи спуститися"... — зрештою тільки вивірка десь скочить і мовчазні скелі пригадують святий закон природи.

Враження першого дня таке опяниливе, що алькоголю ви до уст не взяли. Тішитеся метеликами, чмелями, пільними кониками і деревляним вазоном, що його придумав адміністратор нашої віллі на висоті вашої голови, щоб ви мали чим розбудити в ній думки. Пробуєте спати на деревляній лавці серед травника, ходити босо, пити квасне молоко, пробуєте найстарші діраві черевики і нову піжаму, збігаєте стежкою із дзбанком за водою і в годині 8-ій увечір не знаєте, чи вас так змучив цілий рік побуту в місті, чи перший день серед гір, де жив і займався філянтропією Довбуш...

(Далі буде.)

„День княжої слави" в Крилосі.

Забуте, донедавна тихе село змінилось, сказатиб, за ніч зовсім. Завдяки праці нашого знаного археольоґа д-ра Яр. Пастернака над відшуканням памяток князівської влади на Галицькій Землі Крилос, ота колишня резиденція князівського духовенства (відси й назва Крилос, перекручена із грецького „клерос") стягає нині маси народу без огляду на політичні чи партійні переконання. Нема дня, щоб до Крилоса, на місце віднайденої катедри, не сходилась юрба народу з усіх сторін краю, щоб поглянути на памятки нашого славетнього минулого та щоб із тих руїн зачерпнути нових сил... Зближаючись до Крилоса, побачите завжди маси народу, що всіми шляхами й усіми засобами льокомоції прямують до Крилоса, мов християни до Святої Землі.

22. серпня був особливим днем у Крилосі. В тому дні заходом місцевих культурно-освітніх установ відбулось величаве свято п. н. **„День княжої слави — у 750-ті роковини смерти Ярослава Осьмомисла".** Зачалося свято полевою Службою Божою, що її відправив місцевий парох о. Гошовський. Після Служби Божої дута оркестра з Єзуполя відіграла молитву-гимн „Боже Великий, Єдиний", потім о. Базилевич виголосив проповідь. З черги мґр О. Гуцало з Галича виголосив високопатріотичну промову, що в ній вказував на велич князівської доби. На дальші точки програми зложились хорові продукції муж. хору „Думка" зі Станиславова, що відспівав низку пісень історичних, стрілецьких та народніх, привіти (між іншими аж з Підгаєччини), танки (коломийки, чумак та аркан) у виконанні гуртків з Чернієва та Дрогомирчан, деклямація п. П. Федишина („Галич" — Устіяновича — у вінках) та popис дитячого садка під проводом сестер-черниць із Крилоса. Особливо гарне враження й незабутні хвилини викликав popис малесеньких, що вже своєю появою в гарних одягах витискали сльози радости в очах. Скінчилося свято національним гимном.

Не треба тут хіба зазначувати, що свято випало прегарно і викликало наскрізь піднеслий настрій, не той „настрій", що його подибуємо так часто на всяких „всенародніх" святах, але настрій, що плив десь із глибин душі, що переносив кожного учасника в княжі часи, що змушував бачити себе між рядами бояр і княжих дружинників... Тут кожний глибоко переживав урочисті хвилини та усвідомлював собі добре, що стоїть на землі українських князів... І кому тоді не причувались боярські сурми, кому не ввижалися славетні князі на чолі залізних рядів славетних войовників.

У звязку з огляненням княжих руїн, у звязку з акцією над утревaленням по вічні часи віднайдених княжих місць, насувається мимохіть питання, чи не можнаб на тих князівських горах улаштовувати рік-річно **„Князівські Ігрища"**? Конечно треба би влаштувати на вільному воздусі теж щось у роді театральної вистави з княжої доби, яка зілюструвалаб наглядно присутнім ту добу. Безперечно, що це звязане було би з величезними коштами. Але чи наші села не „бились би" за участь у таких виставах? Чи не спромоглосяб кожне село на те, щоби вбрати своїм коштом у залізну зброю князівського лицаря на вогнистому коні?! Чи не зложиласяб ціла жіноча частина села на убір одної боярині?! А й міста певно не лишились би позаду. Треба би лише виготовити подрібний план і взятись якнайскорше за діло, так щоб вже, скажімо, в серпні, найближчого року на горах князів наших летіли вихром залізні лицарі на татар, щоб боярині витали переможців, а митрополит дякував Богу за українську перемогу. „Князівські Ігрища" сталиб напевно національним святом, що цементувалоб розсварений нарід.

Станиславів, 25. серпня 1937.

Богдан Ліськевич.

Японці заповідають бльокаду.

ГОНКОНГ. Райтер повідомляє, що японська деклярація, що заповідає бльокаду викликала велике схвилювання і занепокоєння в найвищому ступні. Для інтересів Гонконгу така бльокада булаб дуже шкідлива. Покищо непевне, чи бльокада обійме також Кантон. У тому випадку торговля булаб сильно загрожена. На підставі інформацій, які тут дістали, існують зовсім поважні побоювання за перервання комунікації між Кантоном і північною частиною краю.

СПЕРШУ ЯПОНЦІ МУСІЛИ БИ ВИПОВІСТИ ВІЙНУ.

„Ню-Йорк Таймс" повідомляє, що вістка про заповіджену японську бльокаду викликала поважне занепокоєння. В урядових колах ці побоювання тим сильніші, що Японія не зможе устійнити тісної межі між розріжнюванням китайських і закордонних кораблів, які доставляють зброю Китаєві. Якщо японці затримувалиб кораблі, що везуть муніцію, то — на думку часопису — мусілиб проголосити воєнний стан між Японією і Китаєм.

СМЕРТЬ ЯПОНСЬКОГО ГЕНЕРАЛА.

Із Сінкін у Манджурії повідомляють про смерть генерала бригади японської армії Шіґео Фудзі, якого вбили на китайсько-манджурськім кордоні. Ген. Фудзі був командантом японсько-манджурської частини. Він згинув від кулі китайського стрільця у хвилині, коли обсервував рухи китайських військ.

КИТАЙ ГОДИТЬСЯ НА АНГЛІЙСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ.

Райтер повідомляє з Нанкіну, що китайський уряд оголосив сьогодні, що пропозиції британського уряду у справі припинення воєнних кроків в окрузі Шангаю прийме, якщо прийме ці пропозиції теж і Японія.

ЯПОНСЬКА РЕВІЗІЯ В КОНСУЛЯТІ СССР У ШАНГАЮ.

Японські органи перевели ревізію в консуляті СССР у Шангаю, відки — як подають японці — кілька разів подавали світляні сигнали китайським військам. Японська влада повідомила поліцію міжнародньої концесії про переведення цієї ревізії, заки вона ще прибула. Переговори в тій справі тривають.

НЕВЖЕ ЯПОНЦІ ПОЧАЛИ БЛЬОКАДУ?

Адмірал Гасеґава, командант японської фльоти на китайських водах, видав учора наказ, яким забороняє китайським кораблям приставати здовж берега на відтинку між Кантоном і Шангаєм. Цей заказ обовязує від учора, від год. 4. попол. Бльокада не торкається чужинних кораблів.

Туреччина затоплюватиме підводні човни на своїх водах.

Турецький міністер закордонних справ вручив усім закордонним представникам, акредитованим при турецькому уряді дві ноти. Одна з них торкається справи сторпедування еспанських кораблів, друга торкається здогадів, що повстали у звязку із здогадною присутністю чужої підводної лодки на морі Мармара. Перша нота повідомляє, що турецька влада почала слідство у справі сторпедування еспанського корабля „Армуро" на територіяльних турецьких водах у дні 18. ц. м. і заповідає, що висліди слідства закомунікують дипльоматичним представникам усіх держав. Друга нота інформує, що одиниці турецької фльоти запримітили, що в околиці острову Мармара перебував підводний човен невідомого державного походження. Одначе одиниці турецької фльоти не бачили тієї лодки, проте знайшли дані, що вона мусіла там перебувати. Турецький уряд наказав негайно кілька слідчих летів гидропляніів, які не дали висліду.

Вкінці нота комунікує, що на випадок, як воєнна турецька фльота викриє присутність підводного човна на турецьких водах, буде домагатися піддачі човна, який ломить міжнародні постанови і умови. Якщо командування човна відкине турецькі домагання, тоді турецькі кораблі дістали наказ допровадити впертий човен під загрозою вжиття сили, або просто затоплять підводний човен.

Шарварком будують „Дом Людови".

Волосна рада у Фільварках (село, що притикає майже до Золочева) ухвалила на свому засіданні 25. ц. м. примусовий надзвичайний шарварок (сорок кінних і шістьдесять піших) при будові „Дому Людового" у Фільварках. Не помогли протести радних-українців, що засідають у згаданій волості і творять меншість. На тому самому засіданні ухвалено додатковий кредит у висті 200 зол. на процес проти кружка „Рідної Школи" в Зазулях п Золочів у справі відібрання шкільного будинку.

Справа зі згаданим будинком виглядає так: Ще перед війною, за австрійських часів, збірними зусиллями українців побудовано на площі яку подарувала громада кружкові Рідної Школи, дім, у якому примістилася приватна народня школа Р. Ш. і кооператива. Кілька літ тому наказний війт Зазулів подарував цю площу вдруге польському „Т. Ш. Л.". З тої причини почався був процес, який припинили і тепер знову відновлюють. Дивне, з яких причин громада має покривати процесові кошти „Т. Ш. Л.". Хто де таке видів чи чував?

Треба ще згадати, що рішенням тої самої ради подарували громадську площу під будову костела в Єлиховичах і під згаданий на вступі „Дом Людови" у Фільварках.

—o—

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ В АКАДЕМІЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ У ЛЬВОВІ.

Товариство українських студентів ветеринарної медицини „Ватра" у Львові повідомляє всіх заінтересованих, що подання в справі принятя кандидатів на студії в Академії Ветеринарної Медицини у Львові слід складати в часі від 5. до 15. вересня ц. р. в Ректораті при вул. Кохановського ч. 67.

25. вересня відбудуться лікарські огляди петентів, у днях 27. і 28. вересня письменний та устний іспит кандидатів на І-ий рік студій з обсягу природничих наук, як теж їхньої загальної освіти. Всі формальности звязані з вписом в Академії, треба полагоджувати особисто.

Точніші інформації подає щоденно від 16. до 18. год. голова Т-ва при вул. Львівських Дітей 28, І. пов., м. 8. На листовну відповідь просимо долучити почтову марку.

Львів, у серпні 1937.

ЗА ВИДІЛ Т-ВА „ВАТРА":

Сосенко Іван, голова. — Ульванський Богдан, секретар.

Враження в Римі по здобутті Сантандеру.

РИМ, ПАТ. Вістка, що в четвер рано національні війська ввійшли до Сантандеру, викликала в Римі велике враження. Публична опінія не скриває своєї радости з факту, що італійські добровольці брали віддавна чинну участь в операціях на північному фронті. Політичні кола підкреслюють, що цілковита ліквідація баскійського фронту створить засадничий зворот у загальному положенні в Еспанії, бо по стороні уряду червоних лишається тепер тільки крайні елементи. Панує переконання, що з зайняття Сантандеру позволить національній армії сконцентрувати сили на інших відтинках, що повинно прискорити годину їхньої остаточної перемоги.

Кореспондент Аваса повідомляє, що заки червоні покинули місто, вибух у Сантандері бунт проти червоної влади. На вулицях міста були завзяті бої. Причиною бунту було, мабуть те, що населення міста домагалось капітуляції міста.

ЖІНОЧА СТОРІНКА.

Жіночий рух в Японії.

Така вже доля японської жінки — від сотні віків служити власній родині та чоловікові — самовідречення, терпеливість, працевитість, слухняність та привітність. Навіть коли Японія неймовірно скоро почала приймати европейську культуру, що принесла з собою змеханізування й освіту, доля японської жінки мало у чому змінилась. Коли японські аристократи старались перегнати один одного в поступі, пішли до університетів, хочби батько мав продати останній клаптик землі з прадідівської спадщини, дівчата все лишались в тіні. Правда їх теж посилали до місіонарських шкіл, де вони вчились модерно одягатись та господарювати, але це мало змінило їх попередній спосіб життя. Японська жінка не знала, що таке особисте щастя. Її призначенням було служити мужчині, і заручини малолітних, часом три чи чотирилітніх дівчаток серед японської аристократії були звичайним явищем, а в подружньому житті найбільшою „чеснотою" жінки вважалась слухняність. Так було ще в першому десятилітті нашого століття.

Першою жінкою в Японії, яка виступила з протестом проти старого ладу та почала боротись за жіночу еманципацію була Акіко Гіратсуко. Вона стала на чолі так званого „Товариства синьої панчохи", членами якого були здебільша молоді японські письменники та малярки. Одначе їх діяльність не мала великих наслідків, бо вони тільки оперували голосними гаслами, але не старались самі поширити своєї освіти та брати активнішої участи в громадському та політичному житті.

Трохи змінилось становище японських молодих аристократок після японсько-російської війни. Мав на це найбільший вплив сам переможець в тій війні генерал Маресуке Ногі, що його японський цісар призначив на директора одної з дівочих аристократичних шкіл. Ввів він до школи військову дисципліну та простоту життя і змушував своїх вихованок до пильної науки. За його прикладом пішли й інші школи, а це внесло нову течію серед японської інтелігенції.

Багато причинилась до зміни в житті японських жінок баронова Шідзуе Ішімото. Походить вона теж з аристократичної родини. Батько її був інжиніром та професором в одному з університетів. Мати її вчилась в місіонарській дівочій школі, але небагато з неї винесла поступових поглядів і так само виховувала і свою доню. Великий вплив мало на молоду дівчину подружжя з сином тодішнього міністра війни молодим інжиніром бароном Кеікічі Ішімотом, що дуже цікавився робітничим рухом і сам на собі випробував всі труднощі життя робітника. Молода пара жила в невеличкім містечку, де барон Ішімото був інжиніром в копальнях вугілля. Життя серед робітників багато дечого навчило баронову Ішімото і примусило її задуматись над становищем японської жінки. В 1919 році за згодою чоловіка вона лишила свою родину і виїхала на студії до Америки. Хотіла вона навчитись там самостійної праці, щоб доказати своїм сестрам, що й жінка може вести інше життя, а для цього їй треба вибитись з господарського утиску та стати економічно незалежною.

В Америці записалась баронова на однорічний курс секретарок при одним з нюйорських університетів. Тут познайомилась вона випадково з громадянською діячкою Маргаретою Сандер, що мала на неї великий вплив та познайомила її з багатьома видатними американськими жінками.

Вернувшись додому почала баронова Ішімото виголошувати публічні реферати на ріжні соціяльні теми, а головно розпочала справу контролі породів та допомоги матерям, що було великою новиною в Японії, а що японські жінки, особливо з тих бідніших верств, приняли з великою вдячністю. За бароновою Ішімото пішло багато молодих японських інтелігенток гаряче пропагуючи її ідеї та допомагаючи їй в праці. Та її корисна праця недовго могла вільно розвиватись.

Світова війна принесла Японії великі матеріяльні користи завдяки розвоєві промисловости. Багато робітників з сіл переселилось до міста, де мали досить праці. Працювали по фабриках і жінки, де їх працю страшно використовували. Та настала і в Японії криза. Безробітна молодь почала захоплюватись марксизмом. Бажаючи припинити розвій большевизму почала влада заборонити всякі зібрання та стежити за працею всіх товариств. Підпали під догляд і жіночі товариства і фемінїстичний рух майже припинився, але японки вірять, що вони таки згодом поконають всі перепони і добються ліпшого становища у своїй батьківщині. Покищо не мають вони ще ніяких політичних прав, а це й утруднює їх працю над еманципацією. Та молода жіноча ґенерація Японії вже знає чого вона хоче, а це є запорукою того, що становище японської жінки таки скоро зміниться.

—o—

Балачки про моду.

Те, що заповідає нам осіння мода — не дуже потішаюче. Передовсім сукня підсочилась ще на кілька центиметрів догори і є поважна загроза, що ще вона скоротиться. Щось подібне до того, що взагалі вернемось до тих смішно коротких суконок, які носили ми кілька років тому. Покоротшали не тільки спортові суконки, але і спідниці від костюмів, пополудневі сукні, а навіть і вечірні.

Разом зі скороченням є ще одна тенденція осінньої моди — поширення спідничок та суконок. Дзвоновий крій набирає прав громадянства. Майже всі моделі з шовкових чи легко вовняних матеріялів мають густо дзвоновану спідничку. Дуже часто можна бачити на суконці, особливо з боку, ріжного роду морщення та „драпування". Ці драпування вживають теж і на корсажах суконок, а часто навіть цілий корсаж — приморщений.

Щодо декольтів то вони досить глибокі, а вечірні суконки то переважно зовсім не мають рамен, або лише вузенькі паски тримають сукню на раменах. Звичайно така вечірня суконка йде тісно попід пахи і тут стягає її або шарфа з тюлю, шифону чи якась стяжка. Виріз декольту на плечах зменшився, зате побільшився спереду. Нераз, щоб зменшити декольт йде краєм його „ришка" з тюлю чи шифону.

В пасі суконки, головно пополудневі і вечірні — перетягнені шарфами чи стяжками, кінці яких майже рівні з краєм суконки.

Ще одна характеристична новинка — приділ вечірніх суконок нерівний. Звичайно спереду суконка підкорочена, але так сфалдована, що це скорочення помітне лише при ході.

Осінні плащі також мають змінену лінію. Поперше майже невидно т. зв. „пальта". На їх місце прийшли тричвертові плащі прилясовані в пасі, а розширені вдолині. Ці тричвертівки, та й довгі плащі, переважно застібнуті лише вгори до пояса, а далі, хоч і є гудзики та дірки до них, то лише для прикраси. Від пояса плащ розходиться вільно. Прикрашують такий плащ мужеські вилоги. Рукави вузькі.

Костюми мають придовжений жакет в поясі обтислий.

Ось новини осінньої моди. Одначе вона загрожує ще дальшими досить радикальними змінами в лінії, що досить прикро відібється на нашій кишені, бо минулорічні сукні буде досить тяжко переробити.

Поживемо — побачимо!

Рита.

—o—

Вакації добігають до кінця.

Чи відпочили ми чи не відпочили — осінь нас не питає, а входить у свої права. Ось-ось і шкільний рік розпочнеться і знову ввійде життя у свої нормальні рейки, а мамам та господиням дому знову треба приготовлятись до довгих зимових місяців, бо з ними прийде безліч ріжних буденних турбот і хвилювань.

Одначе треба, щоб те, що набули ми в літі, щоб трохи того сонця та чистого повітря, що підкріпили наше здоровля в літі, — не пропало на марне. Та саме так звичайно трапляється, що вернувшись з вакацій наші пані так раптовно беруться до виконання своїх щоденних обовязків, що по літнім відпочинку скоро й слід пропадає. Проте мусимо памятати, що сил наших треба на цілу зиму і треба їх відповідно шанувати та розділити. Треба памятати, що крім домашніх та родинних обовязків має кожна українка ще чимало обовязків громадських, на які теж треба знайти час і здоровля.

Ось чому починаючи осінньо-зимовий сезон вартоб кожній із нас скласти собі бодай приблизний плян, що думаємо в зимі робити. Вставляючи до цього пляну працю громадську, нехай кожна з нас не забуває, що до тої чи іншої організації належить також та чи інша наша знайома або приятелька, або тому, що нас туди хтось запросив, але головно тим, до чого ми маємо поклик, до чого нас кличе найбільше зацікавлення, наші нахили та серце. Восени легко започаткувати нову працю безболісно вийти звідти, де нам не подобалось, а приклaсти свої сили там, де вони можуть найбільше придатися. Зновуж голови та виділові ріжних товариств із осени повинні памятати про те, щоб праця в їх Т-ві відразу набрала відповідного темпа та дістала потрібний напрямок.

Це мала — громадська пригадка нашим паням на осінній сезон...

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Радіо й жінки.

(Кілька думок Марконія).

Великий винахідник, смерть якого є болючою втратою для цілого світа, так висловився про ролю радія в житті жінок:

„Думаю, що радіо теж збагатить життя жінок. Воно інформуватиме їх про події в цілому світі і тимсамим розширить круг їх зацікавлення. Модерні господині вже тепер готують обід під звуки музики з Риму, Льондону, Парижа.

Жінки, що все люблять пригоди в любові матимуть в радіо те, що їх цікавить. Аж буде радіотелефонія дешевіша і більш поширена, причиниться вона напевно до того, що людські почування зможуть бути передані й на дальші простори. Жінка зможе переживати тоді музику та слухати новин разом з любленим мужчиною, навіть тоді, коли вони будуть на ріжних кінцях світа.

Я, наприклад, пливучи на своїй яхті по Середземньому Морі дуже часто сполучаюсь з Австралією. З Шангаю говорили ми вже, моя дружина і я, з нашою донечкою Електрою, яка була тоді в Римі. Чули ми кожне її слово і вона наше.

Жінки, які ліпше вміють бавитись як мужчини, напевно більше оцінюватимуть також вигоди радія, ніж мужчини.

Коли ми випробували розмову з Австралією, то мужчини там скоро не мали вже про що говорити і звичайно, щоб нам доказати, що вони ще й далі говорять, почнали рахувати: раз, два, три... Дійсно то була прикра розмова, але на щастя впали вони на думку, щоб з нами балакали їх жінки, і тоді відразу почалась мила і дотепна розмова.

Завтрішня жінка матиме телевізію. Дуже можливо, що це принесе їй багато розчарувань, а її чоловікові немало прикростей. Коли буде він телефонувати до дому, що не може „з важних причин" прийти на час до дому, то мусітиме добре вважати, щоб гарненьке обличчя його приятельки не зявилося поруч нього на приймачі його домашнього апарату. Телевізія буде напевно причиною багатьох прикрих сцен, які можливо кінчатимуться і розводами.

Вже сьогодні є радіо післанцем кохання. Скільки в ньому телеграм про заручини і подружжя! Скільки любовних листів воно вже переслало з одної частини земної кулі на другу! Рахунки бездротових телеграфів доказали, що найбільше прибутків походить від ріжних любовних звісток, поздоровлень тощо, які щоденно висилають собі закохані з ріжних кінців світа.

Коли апарати будуть досконаліші і тарифи приступніші ширшим верствам, то трансконтинентальні розмови будуть ще частіші, а хвилі з трудом встигатимуть передавати закохані і розніжнені привіти.

Неприсутність не матиме ніякого значіння. Простір не буде вже означати „далеко від себе". Чи виграє на тому кохання? Майбутнє нам це покаже. Зрештою думаю, що не так важно бачити кохану людину, як її чути..."

—o—

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Культура старинного Єгипту.

Невпинні досліди над старинними культурами, себто над китайською, вавилонською, єгипетською, асирійською, виявили, що техніка у старинному світі стояла дуже високо. Ніхто краще не погоджується з Бен Акібою, як саме єгиптольоги, дослідники санскриту та старинної культури. Та всетаки кожний рік праці і студій над батьківщиною Фараонів приносить нові факти й нові загадки.

СВІДКИ МИНУЛОГО.

Одною такою загадкою довго була, а подекуди ще й сьогодні є справа ремесел у старинному Єгипті. Вона стоїть у тіснішому звязку з тодішнім станом техніки, що виявляєтся у складних єгипетських будівлях із їх внутрішньою обстановою.

Єгипетський звичай, оповідати про життя та способи праці, при доповозі малюнків, плоскорізьб і гієрогліфів, є для нас справжньою новиною.

На окрему увагу заслужили малюнки, що говорять про способи праць. Єгиптяни укладали їх так, що рисунок завжди малює найцікавішу хвилину, найбільш основний вигляд якогось предмету. Відси черпаємо в багато випадках докладні вісті про стан ремесла й будівельної техніки в Єгипті.

ВАРСТАТИ.

Ось так дуже докладно змалювали єгиптяни працю золотарів, тих що відчищують металі, ковала, камяні молоти, тощо. Також докладно змалювали вони виріб кремяних ваз і посудин, при допомозі своєрідних металевих сверлів.

Столярів подільли на три категорії. Найвищою була категорія (відділ) тих, що полірують. До верчення дір у дереві уживали єгиптяни сверлів зі смичками, що їх ще й сьогодні вживають. Окремі картини показують, як треба вигинати дерево до всяких виробів.

БУДОВА КОРАБЛІВ.

Маємо теж докладні вісті щодо будови кораблів. Вигляд кораблів обмежили єгиптяни до двох родів. Це були справжні кораблі та папирусові човни до полювання. Справжні кораблі будували в окремих корабельних варстатах. На глядача (старшого майстра) змалювали єгиптяни як він стоїть із прямовісом в одній руці та з величезною лінією у другій. До будови кораблів, про що згадує і Геродот (історик), уживали акацій. Єгиптяни будували свої кораблі так, як мулярі мурують мур — укладаючи дошки одну на другій та збиваючи їх до купи кілками. Опісля заливали їх клейким плином, щоб ущільнити їх.

ШКЛО Й ПОРЦЕЛЯНА.

Виріб шкла знали вже в найдавнішій історії Єгипту. Єгиптяни мали багато кварцового піску, потасу й соли.

Деякі роди емалії задержали ще до сьогодні тайну свого виробу, а імітації таких камінів, як смарагд і аметист є просто гідні подиву.

Єгипетська порцеляна пригадує своїм виглядом ранні севрські вироби.

Спляча красуня з Шікаґо.

Місс Патриція Меґір, про яку ми вже давніше писали, все ще таки не пробудилася зі свого сну, який триває від 18. січня 1932. р. Ніякі лікувальні засоби не помогли, ні вприскування, ні перелив крови, ні інші зусилля лікарів. Патриції не вдалося пробудити. Тільки її мязи задержали свою тугість, завдяки щоденним масажам, що їх переводили лікарі.

Мати сплячої красуні сказала до представника одного американськогр часопису таке:

— Кожного дня вертаюся до Пет із словами, та даремне! Я оповідаю їй тільки ріжні приємні новинки і думаю, що вона мене розуміє. Одначе вона не пробуджується. Її кормлять шість разів денно при помочі гумової рурки. Очевидно всі харчі подають їй тільки у рідкому, або напів рідкому стані. Іноді вона відкриє очі, але нічого не бачить. Музика радіового апарату їй незвичайно подобається, бо коли наставляю апарат, вона усміхається і рухає губами. Я ходжу коло неї незвичайно дбайливо. Коли вона пробудиться, скажу їй, що вона спала одну ніч. А бідна дівчина спить уже 5 літ. Вона заснула в поїзді, коли їхала до контори, де вона працювала. Її розбудили і привезли домів. Очі їй замикались і вона відкривши їх із трудом сказала: „Мені все в очах двоїться. Поцілуй мене мамо!" Це були її останні слова.

Підчас її сну помер батько, бабуся і дідо. Мені здається, що коли підходжу до неї, вона мене пізнає, одначе певности не маю.

Спляча красуня була спортсменкою. Вона їздила дуже добре на совгах і грала в ґольфа. Підчас сну прибула вона на вазі. Лікарі кажуть, що коли спляча красуня не прокинеться, то може прожити до глибокої старости. Очевидно, тільки тоді, коли коло неї так ходитимуть, як досі.

—o—

Комфортові вязниці в Анґлії і в Китаю.

В Анґлії є собі — як ми вже раз писали — така екстра-вязниця, де перебувають лише ті, що засуджені за довги. Є там, очевидно, і люди з найліпшого товариства, тому така „Іванова хата" нагадує радше якийсь пансіон на літнищі. Вязниця поділена на 6 кляс: три для мужчин, три для жінок. До першої кляси може належати тільки „аристократія" чи пак „сметанка", себто такі вязні, що засуджені за довги у висоті понад 5000 анґл. фунтів. Останніми часами дирекція вязниць дала свою згоду на ведення курсу танців, спільно „панів" із „панями".

Такого курсу танців напевно не було в китайській вязниці в місцевості Куан-Юн, де 331 кримінальників роззброїло вязничну сторожу і дало „драпака" з „гостинних" мурів вязниці. За втікачами кинулася в погоню міська міліція, що застрілила 8 вязнів, частину з них зловила, але 216 таки втікло.

Що в китайських вязницях не з медом про те може свідчити такий факт: В однім китайськім місті треба було опорожнити заповнену вязницю, бо не було де подіти нових арештантів. Дирекція вязниці порадила собі в цей спосіб, що частину вязнів з меншими присудами нагнали домів, частину з довшими присудами... повивішували на шибеницях.

Що край, то звичай. В Анґлії лекше за комфорт, у Китаю за шибениці.

Таємні сили далекої півночі.

Один із найкращих знавців підбігунових околиць, канадієць Джемс Фенімур, що довгий час жив у підбігунових краях, як старшина канадійської поліції, і сьогодні на власну руку далі подорожує там, оповідає оцьтаку пригоду:

ЖОРСТОКИЙ ЗВИЧАЙ.

Якось раз вибрався Джемс Фенімур далеко поза підбігунове коло, щоб прослідити звичаї одного ескімоського племени. По дорозі стрінув недужого ескімоса, що його покинули самітного серед ледяної пустині.

Згадане племя має звичай, що невилікувальних недужих, або нездібних до праці вивозять не ледяні пустарі й залишають там на поталу голодової смерти або полярних медведів.

Таксамо було з цим молодим ескімосом, що його найшов Фенімур. Ескімос зломав собі ногу. Його не могли вилічити й з цього приводу вивезли його та покинули серед безмежних снігів.

РЯТУНОК.

Фенімур, що перебув саме важку сніговію та втратив підчас неї частину валки, не міг забрати недужого зі собою. Він тільки зробив ескімосові перевязку й залишив йому трохи харчів і зброю для оборони перед хижаками. Опісля пустився до найближчої поліційної станиці, щоб спровадити допомогу. Туди добився він аж за тиждень, а заки зорганізували допомогу минуло знову два тижні. Коли допомога наспіла на місце, де Фенімур залишив недужого ескімоса, не застала вже там нікого. Розшуки не дали ніякого висліду.

ВЕЛИКИЙ ЧАРІВНИК.

В рік пізніше, коли Фенімур вертався вже зі своєї виправи, вступив він по дорозі знову до цього племени, що з нього походив згаданий ескімос. Фенімур не міг вийти з дива, коли побачив „свого" ескімоса живого і здорового та ще в ролі могутнього чарівника. Ескімос дуже дякував Фенімурові за рятунок і переказав, що воно далі трапилось із ним після цього, як залишився сам. Біля нього появився якийсь „Великий Дух", що вичарував зпід снігу гаряче джерело. При тому джерелі ескімос огрівався, аж доки не наспіла ловецька виправа його земляків, що забрала його зі собою. Ескімоси дуже дивувалися його пригоді. Ця подія дуже прославила його. Завдяки їй він „заавансував" на чарівника.

ГАРЯЧЕ ДЖЕРЕЛО.

А щоб підтвердити сумніви Фенімура ескімос-чарівник вибрався за декілька днів до місця, де він недавно дожидав на самоті смерти.

Там відбулася своєрідна „церемонія". Чарівник почав дикий спів получений із дивоглядним танком. Раз-по-раз кидався на сніг, аж врешті попав у якийсь „транс" (памороки). Він упав навколішки й підніс руки вгору. Всі обступили його. Тоді зпід землі стала добуватися якась пара. Лід топився й швидко зробилася в тому місці мала калюжа. Як довго це тривало Фенімур не памятає. Він пригадує собі тільки, що коли те все покінчилося, то йому видавалося, що він наче прочуняв́ся з важкого сну. З гарячого джерела не стало ні сліду — залишився тільки білий сніг навкруги, як і передтим.

Це була мабуть т. зв. масова суґестія.

ТРАҐІКОМІЧНА ПРИГОДА ШОТЛЯНДЦЯ В ЛЬОНДОНІ.

Минулого тижня трапилася одному молодому шотляндцеві траґікомічна пригода підчас його побуту в Анґлії. Мак Ферлянд рішив провести свою відпустку в Анґлії над морем. Він виїхав до купелевої місцевости Гов і замешкав у невеликому пансіоні. Мак Ферлянд завіз свої клунки до пансіону і сам тому, що панувала сильна спека, пішов над море викупатися. Коли вечором хотів вернутися домів, не міг собі пригадати ніяким чудом назви пансіону, куди він заїхав. Не міг теж пригадати собі назви вулиці, на якій пансіон стоїть. Кілька годин блукав він вулицями Гову, одначе не міг віднайти свого пансіону. Ночувати не було де, їсти не мав за що, бо свої гроші теж залишив у пансіоні.

З болем серця пішов молодий шотляндець на поліцію. Там незвичайно ввічливо вислухали його трагічне оповідання і почали шукати за забутим пансіоном. Кількох полісменів розійшлося в ріжні сторони, одначе вернулись ні з чим. Мак Ферляндові запропонували нічліг на поліції на килимі.

Чергового дня, коли шотляндець намагався з важким трудом пригадати назву нещасного пансіону, вбігла на поліцію власниця пансіону з повідомленням, що загубився її гість. Мак Ферлянд зустрінув її з радісним окликом, кинувшися збентеженій господині на шию.

—0—

ВЕСЕЛЕ.

РОЗПУКА.

До великого товарового дому приходить якийсь молодий чоловік і йде до відділу, де міняють закуплені предмети. На його лиці малюється безмежна розпука.

— Я купив тут перед двома днями заручнові перстені.

— Так, це правда. На що хочете їх заміняти?

— На револьвер.

СПОКІЙНЕ ПОДРУЖЖЯ.

Мати: „Отже, моя донечко, скажи мені, як тобі поводиться у подружжі?

Донька: „Не можу нарікати, мамусю. Відколи ми побралися, минуло вже хіба більше як пів року — ми всього один раз сварилися.

Мати: „Невже? Коли то було?

Донька: „Три дні по нашім весіллі. Від того часу не говоримо до себе ані слова.

Відгомін акції людовців.

ДЕЛЄГАЦІЯ П. П. С. У ВОЄВОДИ БІЛИКА.

В середу 25. ц. м. приняв воєвода Білик делєгацію львівських організацій ППС та клясових Професійних Союзів. У склад делєгації входили: жж. Гавзнер, Новаковський, Гофман і Скаляк. Делєгація звертала воєводі становище робітничого руху у звязку з подіями в Середущій Галичині. Делєгація звернула увагу на спроби підносити ціни харчевих продуктів на ринку, що звязане із згаданими подіями. Тому теж можна сподіватися низки акцій за підвищенням заробітків. Ці акції мусіли6 у розвитку подій прибрати політичні напрямні. Крім того делєгація інтервеніювала у справі Берези й арештованих.

Воєвода Білик відповів, що вдоволений із зустрічі з представниками робітництва. До Берези нікого не вислали, бо справою занявся прокураторський уряд. Спекуляцію щодо підвишки цін будуть поборювати. Якщо поміч вязням будуть уважати за харитативну поміч, то в засаді нема ніяких застережень, одначе мусить вона відбуватися в порозумінні із прокураторським урядом.

ДАЛЬШІ АРЕШТУВАННЯ СЕРЕД ЛЮДОВЦІВ.

У Вілянові арештували голову тамошнього „кола" Стронніцтва Людового Й. Жебровського і члена кола Степана Древняка.

У Тарнобжегу арештували голову кола Корка.

У Білій Підляській арештували секретаря повіт. управи партії Едварда Бятунка і двох інших членів партії.

Також у багатьох інших повітах арештовано діячів Стронніцтва Людового.

ПРОКУРАТОР ПЕРЕСЛУХУЄ АРЕШТОВАНИХ.

У четвер приїхав до Львова перемиський прокуратор д-р Тимінський. Він переслухує арештованих під закидом чинної участи в останній акції людовців.

КУЛІСИ МОРАЛЬНОГО БАГНА.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС У КРАКОВІ.

В понеділок 23. ц. м. почався процес проти Г. Фляйшерової та вісьмох товаришів, спільників померлої жінки б. президента апеляційного суду у Кракові Ванди Парилевичевої. Вона була головною пружиною великої корупційної протекційної афери. Підчас слідства Ванда Парилевичева померла і на лаві підсудних засіли лише її спільники, які відогравали в цій скандальній афері друго- і третьорядну ролю.

Прокуратор притягнув до відповідальности підсудних: 1) Гінду чи пак Гелену Фляйшерову, жінку купця в Тарнові; 2) Ізидора Фляйшера, чоловіка Гінди; 3) Естеру чи пак Ерну Ферберову, сестру Фляйшерової з Кракова; 4) Йосифа Гохмана, купця з Ряшева; 5) Йосифа Голендра, купця у Тарнові; 6) д'ра Самуеля Шефтлера, адвоката у Бохні; 7) д'ра Арнольда Шнайда, адвоката у Кракові; 8) Ляйба Ісєра, купця у Кракові і 9) Марію Лапінську, співвласничку реальности у Кракові. Трибуналові проводить віцепрезидент окружного суду Цесьлєвський, обвинувачують: прок. Желєнський з Варшави і прок. Гарбачинський з Кракова.

Тому, що підс. адв. д-р Шефтлер і підс. Лапінська надіслали лікарські свідоцтва, вияснюючи свою неприявність недугою, їх справу розглядатимуть окремо.

КВІТОЧКИ АКТУ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Хоч акт обвинувачення обіймає дійсно сензаційний матеріял, але з недостачі місця подаємо лише деякі квіточки. Акт обвинувачення закидає підсудним, що вони разом з В. Парилевичевою брали участь в організації, щоби придбати гроші при допомозі: 1) заходів у справі виєднання посад у судівництві, нотаріяті та інших урядів; 2) намови суддів до односторонного видавання присудів у цивільних і карних справах. У цих справах посередничила Ванда Парилевичева використовуючи своє становище жінки президента апеляційного суду та свої взаємини у високих урядових сферах. Далі підсудні вели ріжноманітну інтервенційну діяльність у таких справах: 1) виєднування концесій і 2) громадянських справ, відсування виконання кари, помилування та інші. За ці заходи „інтервенційна банда" брала більші або менші грошеві суми нібито на дарунки і приняття високопоставлених осіб, що рішали про посади чи аванси та неназваних урядовців міністерства справедливости. Головна геройка цієї афери В. Парилевичева брала від своїх „клієнтів", якими були люди ріжних сфер, гроші у формі „позички", щоб її опісля ніколи не сплатити. Про її моральну вартість свідчить найкраще той факт, що вона „присвоїла" собі 13.975 зол. 4 сот. з каси „Звйонзку Праци Обивательскєй Кобєт" та в „Родзіне Уженднічей" 1.008 зол. 22 сот. Так виглядала суспільна безкорисна праця цієї високопоставленої і матеріяльно незалежної особи. Слід підкреслити, що ці вкладовані гроші сплатив її чоловік підчас слідства. Найкращу характеристику виставила собі сама Парилевичева, яка підчас слідства зізнала: „Розпечене залізо взяла6 я до руки, щоб лише видобути з під нього сотик"

Акт обвинувачення згадує кільканацять прізвищ „клієнтів" Парилевичевої, між іншим суддї окружного суду в Ряшеві Теодора Міхаловського, який безуспішно старався про перенесення до Львова, де вчила його дружина і тому дав Парилевичевій 500 зол векслевої позички; судового асесора Антона Сановського, який хотів, щоби його призначили городським суддею у Тарнові, нотаріяльних асесорів Йосифа Вінтера і Владислава Ожеховського, які хотіли, щоб їх міністер справедливости призначив нотарами. Від Ожеховського Парилевичева дістала 800 зол. і т. д.

Одначе найтемнішою справою в діяльности Парилевичевої та її спільників були інтервенції у справі видавання присудів. І так інтервеніювала у спраі купця Фастена з Розвадова, який заскаржив перед окружний суд у Ряшеві Пінкуса Кальба і виграв справу. Одначе пізваний зробив апеляцію і тоді оба удалися до Парилевичевої, щоб інтервеніювала в їх справі перед апеляційним судом. Парилевичева інтервенюючи в цій справі заявила одному з членів трибуналу, що жінка пізваного Кальба заплатила 1.000 зол. на Червоний Хрест. Одначе Кальб таки справу програв. Тимчасом Фляйшерова вдавала перед Фастеном, що інтервеніює за ним. Тому коли цю справу розглядав Найвищий Суд Фляйшерова виїхала до Варшави і надіслала йому телеграму, що він справу виграв. Фастен виплатив Фляйшеровій 400 зол. за виїзд до Варшави. Ось так спільнички нічим не рискували, бо одна зі сторін мусіла все одно виграти. Одною з більших справ була інтервенція Парилевичевої у справі відсунення кари Янові Канському, директорові банку зі Станиславова, якого суд засудив за зловживання на три роки вязниці. За більшу „позичку" Парилевичева написала листа в його справі до судді Адама Хелінського з проханням, щоби відложив Канському виконання кари. Свою інтервенцію пояснювала „бажанням своєї старенької мами" і „політичною діяльністю" Канського. Додала, що за полагдання цієї справи „може віддячитися лише молитвою". А що над Канським таки повисло марево вязниці Парилевичева написала листа до прем. Складковського іменем своєї мами Марії, підпис якої сфальшувала.

Одначе всіх „інтервенцій" Парилевичевої та її спільників не списав би навіть на воловій шкірі. Слід лише згадати, що Парилевичева постійно пояснювала свої заходи перед високопоставленими особами „любовю ближнього", „милосердям" та безкорисною політичною і суспільною працею осіб, за якими інтервеніювала.

До виявлення цієї афери Парилевичевої причинився суддя Роман Луцький з Тарнова, до якого Парилевичева написала листа напередодні апеляційної розправи проти Ханіна і Самуеля Бравна, яких городський суд засудив за чекові провини та обманства. Парилевичева просила, щоби суддя Луцький „мав милосердя" для її знайомих, солідних купців. За це „милосердя" Парилевичева купила у крамниці Бравнів два плащі за 500 зол. і не заплатила ні сотика. Цей лист передав суддя Луцький негайно у березні 1936. р. до прокуратури в Тарнові, що вважала спершу його містифікацією. Опісля прокуратура довідалася про заходи Парилевичевої у справі асесора Санковського. По кількох днях прокуратор довідався, що адв. Станислав Малецький у Тарнові має листи Парилевичевої у справі його клієнтки Сколімовської. Її просила Парилевичева підождати зі своєю справою прирікаючи за це свою протекцію. Вкінці з початком червня 1936. р. суддя окружного суду Владислав Кусьнір поінформував прокуратора у товариській розмові, що напередодні розправи зверталась до нього В. Парилевичева з інтервенцією в цивільній справі. Тоді прокуратор повідомив про ці конкретні факти свою владу. Підчас переслухання асесора Санковського виявилась ціла афера. Одночасно прокуратура устійнила, що Парилевичева співпрацювала з Гіндою Фляйшеровою. Негайна ревізія в помешканні та крамниці Фляйшерової дала сензаційний матеріял, бо Фляйшерова переховувала в себе цілий архів з точними записками у справі своїх „клієнтів".

Слід згадати, що при відчитуванні особистих даних підсудних згадують окремо: 1) державну і 2) національну приналежність усіх підсудних.

Підс. Фляйшерова бере всю відповідальність на себе і каже, що її чоловік взагалі не причасний до цієї афери. Широко оповідає про свої взаємини з Парилевичевою, якій імпонувало, що втримує товариські взаємини з такою високопоставленою особою. З Парилевичевою познайомилася в 1928. р., яка купувала тоді в неї товари, спершу за готівку, пізніше на кредит. Парилевичева свого довгу не платила Фляйшеровій, кажучи, що може їй допомогти, якщоб потребувала інтервенції у влади. Таким чином почалася співпраця обох аферисток. Фляйшерова зізнавала цілий день у вівторок.

Третього дня розправи, себто в середу, зізнавав чоловік Фляйшерової. Покликуючись на проф. Орловського Фляйшер заявив, що має воду у шлунку і майже не встає з ліжка. Крамницею і всіми справами займалася його жінка. Вона не говорила йому ніколи, куди виїзджає і що взагалі робить. Підс. Гохман теж заперечив свою вину. Фляйшерова звернулася до нього з питанням, чи суддя Міхаловський є багатий. Дав їй бажані інформації та вручив Фляйшеровій 300—400 зол. у справі концесії на тютюневу торговлю для себе. Крім того звертався до Фляйшерової в кількох інших справах між іншим у справі Мозеса Шпіца та Менделя Гохмана і переслав їй 400 зол. Безпосередньо у Парилевичевої інтервеніював один раз за своїм свояком, якого суд засудив на кару вязниці, щоб його звільнили на основі амнестії. Підс. Голендер зізнав, що з Парилевичевою познайомився в Тарнові, бо вона купувала в його крамниці товари. Інтервеніював у неї лиш один раз у справі судового апліканта Канта, який мав женитися з його кузинкою. Тоді теж позичив її 200 зол., на що дістав від Парилевичевої „бон" (візитівку з прізвищем) на 550 зол. Признав теж, що від адв. Шнайда у Кракові відобрав на доручення адв. Шефтлера з Бохні відпис жалоби на суддю Ожога з Бохні і передав її Парилевичевій. (Акт обвинувачення каже, що оба підсудні адвокати хотіли усунути суддю Ожогу з Бохні при помочі Парилевичевої тому, що він був їм невигідний). Підс. адв. Шнайд склав на розправі зовсім суперечні зізнання ніж у слідстві і тому на домагання прокуратора відчитано його зізнання зі слідства. Підс. Шнайд зізнав, що виплатив Голендерові для Парилевичевої 300 зол. з депозиту Шефтлера і дістав від неї вексель з її підписом. По виявленню цілої афери спалив вексель.

У четвер зізнавав останній підс. Ісєр. Після того почали вже зізнавати свідки.

———o———

АНГЛІЙСЬКОГО АМБАСАДОРА РАНИЛИ В ШАНГАЮ.

Англійського амбасадора ранили кулі зі скорострілу. Амбасадор їхав автом, яке обстрілювали японські літаки. Авто їхало під британським прапором. Японці висловили співчуття, пояснюючи цілу подію, як непорозуміння. Життю амбасадора нічому не загрожує, хоч лікарі мусіли перевести перелив крови. Японський адмірал перевів у цій справі слідство.

Неґус процесується.

До цивільного суду округи Сени вплинув позов неґуса Гайле Селясіе, який домагається звільнення зпід секвестру купонів його акцій від товариства, що є власником залізничої лінії Аддіс-Абеба—Джібутті. Як відомо, секвестр наложено внаслідок інтервенції італійського уряду. Одночасно Гайле Селясіе домагається заміни цих іменних акцій на акції на предявника, проти чого італійський уряд теж застерігся.

Неґус є власником 8 тисяч акцій на суму 30 міліонів франків. Сензаційна розправа викликала в паризьких колах правників велике зацікавлення.

Перед тягненням міліона.

Вже тільки два тижні ділить нас від першого дня тягнення четвертої кляси трицятьдевятої Клясової Льотерії.

У часі вісімнацятьох днів вильосують шістьдесятьодну тисячу, стосорок і один виграних. Вартість усіх тих виграних дає загальну суму девятнацять міліонів, триста трицятьдевять тисяч і двісті золотих.

У тому числі передбачує теж між іншими плян такі виграні: дві виграні по сто тисяч, три виграні по сімдесятьпять тисячів, вісім виграних по пятьдесять тисяч, десять виграних по трицять тисяч золотих і т. д.

Правдивим завершенням-увінченням цього тягнення буде, очевидно, вильосування головної виграної, у квоті міліона золотих, яке випаде в останньому дні тягнення, значить 29-го вересня.

Що торкається недавно закінченого тягнення третьої кляси, — то головна виграна — сто тисяч золотих упала на число 165.681 у Ченстохові.

Власником одної із четвертин є п. Матей Уцекляк, робітник гути „Ченстохова", якого світлину містимо повище. Добродій Уцекляк допустив до спілки в льосі кількох своїх товаришів, які поділять із ним виграних двацять тисяч золотих.

При цій нагоді пригадуємо, що вже пора купити й забезпечитися льосом до четвертої кляси.

НОВИНКИ.

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом д-ра Е. Дурделла та інж. хемії, Львів, Коперника 42 А, тел. 272-18. Початок викладів 1. вересня ц. р. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 4—10

— **Вступні іспити у філії держ. ґімн. у Львові.** У філії державної гімназії з українською мовою навчання у Львові при вул. Пекарській 19 відбудуться вступні іспити в повакаційнім речинці до ґімназії і виділів клясичного та природописного ліцею в днях: від 30. серпня до 2. вересня включно. Початок іспитів у год. 8. рано.

— **Марія Сабат-Свірська у львівському радіо.** В неділю 29. ц. м. в год. 8. веч. відбудеться концерт творів Остапа Нижанківського у львівському радіо у виконанні Марії Сабат-Свірської. Акомпанює д-р Нестор Нижанківський.

— **Музичні авдиції в ліцеях.** Міністерство освіти вводить цікаву іновацію у школах ліцеального типу. В ліцеях загально-освітних і педаґоґічних будуть зорганізовані обовязкові музичні авдиції для молоді найменше двічи в місяць. Програма авдицій обійматиме клясичні твори.

— **Перед новим шкільним роком.** Кураторія львівської шкільної округи повідомляє, що наука в педаґоґії розпочинається 10. вересня ц. р. Від 1. вересня будуть полагоджуватися формальности з принняттям кандидатів. Пояснення в цій справі даватиме від 1. вересня інформаційний дижур у будинку колишньої жіночої вчительської семинарії при вул. Сакраменток у годинах 7—12. Одночасно кураторія звертає увагу, що вступні іспити до заг.-освітних і педаґоґічних ліцеїв у поферійному речинці визначено на час від 30. серпня до 2. вересня ц. р.

— **Службовий додаток для вчителів.** Одна варшавська аґенція повідомляє, що введено службовий додаток для вчителів у середніх і вселюдних шкіл. Додатки будуть присдуговувати за працю в надчисельних годинах і вчителям, що є визначними фаховцями. Висота додатків 5—10 зол. за годину залежно від типу школи. Одночасно устійнено висоту платні нових учителів. Учительки дошкілля зачислено до XI. групи платень, вчительство вселюдних шкіл до X, середніх до VIII групи.

— **Ще один костел.** В Кривиці пов. Перемишль будують костел для кількох римо-католицьких родин. До будови причинився місцевий дідич, відступаючи безплатно землю на цегольню.

— **Львівська хроніка.** Йосиф Смеречинський з Кривчич повідомив поліцію, що на Збіжевій площі вкрали йому валізку з річами вартости зол. У звязку з тим арештовано Мозеса Шнайда.

— З мешкання Ольги Плеснер вийшла 17-літня служниця Софія Дуткевич і пропала без сліду. — У бронзівничому склепі при вул. Собіського вибухла бензина, при чому двох робітників, Василя Войтовича і Маріяна Дидервича тяжко попекло. Їх відставили до шпиталю. — 25-літня Т. Русінек при вул. На Байках 23, зневірившися в любови, зажила більшу скількість насонного порошку.

— **Вибиралися до большевиків.** До слідчого виділу в Тернополі привели 18-літню Розу Штер, родом з Нової Всі пов. Катовиці, що приїхала до Грималова з наміром перейти границю до совітської Росії. При ній знайшли 1.696 зол., які вкрала своїй матері. Вона взяла властиво 2.000 зол., але частину грошей видала по дорозі. На запит, пощо хотіла дістатись до Росії, заявила, що совітський лад відповідає її переконанням.

— **Як у фільмі.** Перед окружним судом у Станиславові ставав землевласник із Делієва, Адам Конрацький в незвичайній справі. У Конрацьких був частим гостем управитель місцевої поштової аґенції, Йосиф Юрек. Його відвідини виділися згодом Конрацькому, що був заздрісний за свою жінку, підозрілими і він рішився загадку вияснити. Сказав жінці, що виїздить до Люблина, і жінка відпровадила його навіть до залізничої стації в Єзуполі. Одначе Конрацький на найближчій стації в Галичі висів і вернувся потайки до дому. Тут сховався під ліжко і незапримічений ніким уважав, що діється в мешканні. Так перележав під ліжком цілу добу і щойно на другий день почув, що його жінка веде телефонічну розмову з Юреком. Вечором явився в мешканні сам Юрек і почав Конрацьку просити, щоби покинула чоловіка й виїхала з ним у світ... На ті слова Конрацький вискочив зпід ліжка, а на його вид Юрек дав ногам знати. За ним побіг Конрацький і стрілив кілька разів. Юрек сховався в поштовій аґенції, але Конрацький прибіг сюди і ще стрілив, не ранячи нікого. Переляканий Юрек покинув поштову аґенцію і більше не вернувся. В результаті Конрацького потягнено до карної відповідальности і городський суд у Галичі вимірив йому кару однорічного арешту з припиненням на 5 літ. Окружний суд у Станиславові цю кару затвердив.

— **Здичіння сільської молоді.** Про жахливий випадок убивства повідомляють з Дрогобички коло Дубецька перемиського повіту. В часі бійки 18-літній Мартин Гендзель пробив ножем 16-літнього Болеслава Гженду в черево, так що кишки з нього вийшли. Тяжко ранений помер незабаром у перемиському шпиталі. Молодому душогубові помагала його сестра, що в часі бійки закинула Гженді мішок на голову і хлопець не міг боронитися.

— **Краєва хроніка.** В Трибухівцях пов. Бучач 24-літній Іван Косинський впав при накладанні снопів на молотільню в т. зв. бубен, який відірвав йому ногу. В дорозі до шпиталю Косинський помер. — У Юріямполі (пов. Борщів) до хати Вінкентія Новачка кинув хтось у ночі бомбу. Бомба не заподіяла великої школи, лише зранила Новачка. Тодіж підпалив хтось хату Адольфа Блонського. Арештували одного підозрілого.

— **Фальсифікація монет у суді.** Перед окружним судом у Ґнезні відбувся цікавий процес якогось Малічака і Пшибильської, яким закинено фальшівництво грошей. Малічак боронився, що фальсифікати діставав з Познаня, а Пшибильська, щоб ратувати співобвинуваченого, брала вину на себе, мовлячи, що сама фабрикувала гроші. Суд звелів перевести докази. Споваджено на судову салю ґіпсові форми, метаь і вогонь і при замкнених дверях відбулася проба. Пшибильська здала іспит, суд признав її фабриканткою фальсифікатів і засудив її на 4 роки вязниці. Малічака увільнив.

— **Скарбовий урядовець з домовою освітою.** У Варшаві відбувається процес проти Антона Любовіцького і трьох редакторів варшавських ґазет за знеславлення вищих урядовців міністерства скарбу. Як перший свідок мав зізнавати скарбовий урядовець Свежковський, який на розправу не явився з причини умової недуги. При цьому виявилось, що Свежковський має тільки „домову освіту" і працює у скарбовости від 1919. р. Спершу працював у розрахунковому відділі, опісля приділили його до персонального департаменту, де веде доходження у справі зловживань урядовців.

— **Щось як афера Паралевичевої.** „Ізвестія" повідомляють про викриття великої корупційної афери в совітському судівництві. В багатьох містах прокуратори за хабарі припинювали кримінальні справи, протеґуючи дефравдантів, ошуканців і т. д. Державні тресті, щоб забезпечити своїх службовців перед прокураторською владою, виплачували урядовцям прокуратури правильні пенсії. У свердлівській окрузі прокуратура за хабарі припинила поверх 9.000 кримінальних справ. Доходження викривають тепер щораз нові факти корупції совітської судово-прокураторської влади.

— **Совітський фільмовий промисл в упадку.** „Ізвестія" у статті п. з. „Реконструкція кінопромислу" обвинувачують шефа совітського кінового тресту Шумяцького і його найближчих співробітників у нездатності, що довела совітський фільмовий промисл до упадку. Спроби створити „совітський Голівуд" не вдалися. На перебудову студія „Мосфільм" видали 30 міліонів рублів. Всі непорядки у фільмовому промислі приписують „троцькістам".

— **Новий курс совітської історії.** В совітських школах уведено новий підручник історії СССР. Вся совітська преса обговорює цей факт, зазначуючи, що наука історії вступила щойно тепер на правильний шлях. Новий підручник гльорифікує Сталіна і ставиться позитивно до головних моментів історії Росії: введення християнства, реформ Петра Великого і т. д. Прилучення України і Грузії підручник вважає додатним історичним фактом і найкращим виходом із сучасної політичної ситуації.

— **Англія заняла три безлюдні острови.** Англійський кружляк „Ліндер" заняв на Тихім океані ґрупу островів Гендерзона, зложену з островів Дусі, Ено і Пічерна. Острови невеличкі і незамешкані, але своїм положенням серед океану мають велике значіння для летунства. На островах побудують летунську базу.

— **Большевицька наука.** Підчас вступних іспитів у ленінградськім університеті стверджено повне неуцтво студентів у ділянці економічних і марксистівських доктрин. Доходження викрило, що на ті предмети професори не звертали ніякої уваги. Вони навіть не являлися на іспитах, посилаючи як екзамінаторів студентів другого і третього семестру.

— **Ріжні вістки.** Урядовець польського консуляту у Штрасбурзі вибрався з трьома французькими альпіністами на прогульку на Монт Блянк і пропав без сліду. — До Архангельська вернулись літаки з експедиції Шевелова, що шукала безуспішно за Левоневським. — В Кампані (Арґентина) вибухла пожежа магазинів нафти, причому згоріло два міліони літрів нафти.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА“: „ВЕСНА ЗАЛЮБЛЕНИХ“.

Кілька сцен із життя одної американської родини. Батько і мама ще молоді люди коло сорока кілька років, дорослі діти — 18, 16 і 14 років. Приходить весна; один свіжий, несподівано соняшний день прокидує в усіх вийняткову енергію та охоту до життя. Багато не треба, щоб у серці розбудилася приспана іскра; дівчата, що доростають уже давно романтично настроєні, одна навіть закохана, — синок хотів би стати самостійним і мандрувати у світ автом. Усім дома тісно і суперечки вибухають через будьяку дрібницю — чергу в лазничці. Із буденних суперечок і буцім то байдужих розмов відтворюємо собі ціле життя родини, подібної до тисяча інших, не тільки в Америці. Вся фільма зроблена з великим психольогічним хистом, у легко іронічному тоні. Перед нами живі типи — всі цікаві, акція добре повязана, першорядні артисти для „своїх“ роль. Фільма відбиває дуже корисно від пересічних виробів американської продукції на такі теми; глядач має враження, що читає добру психольогічну повість.

—o—

Дописи.

ПІДЛЮТЕ.

Концерт п. Зарицької. Дня 19. серпня в салях куцелевого заведення відбувся концерт молодої, але вже добре записаної в мистецьких кругах співачки, п. Зарицької. Ніжний мецосопран її викликав серед численно зібраної добірної авдиторії велике захоплення, так, що артистка мусіла на домагання публики довкі пісні відспівати вдруге.

Відчит о. д-ра Гриньоха про парижську світову виставу, з якої прелеґент кілька днів тому вернувся, викликав серед лікуванців помітне зацікавлення, яке по відчиті перемінилося у щиру подяку слухачів, що могли бодай у цей спосіб познайомитися з надбаннями людського духа. По відчиті давав о. прелеґент ще на поодинокі запити широкі й цікаві виснення.

Монастир оо. Студитів у Лужках. Завдяки жертвенности Митрополита Кир Андрея та мистецьким вказівкам о. ігумена Климентія монастир оо. Студитів у Лужках (7 км. за Підлютим у лісах митрополії) вже викінчений. Стару бойківську церкву, куплену в Рипнім, зложено на тревалих фундаментах та оббито цілу наоново кедровими гонтами, так, що вже здалека всі, що їдуть залізницею, можуть її подивляти. Внутрі дали нову долівку і — як заявив о. ігумен Климентій — тепер буде річю українських малярів сказати своє слово, себто так вималювати її, щоб вона стала зразком для всіх тих, що колись будуть цікавитись українською церковною іконописсю. Церква в середині з малесенькими бойківськими вікнами почорніла від часу і диму; вона добре законсервована і стане гарним памятником минулого, які поволі зовсім зникають. У віддалі 20 метрів від церкви пишеться чепурна будівля монастиря з господарськими будинками. Митрополит виінувував монастир 9 гектарами ліса, який черці зможуть частинно викорчувати і замінити на город. Чудове положення монастиря, панорама верхів Яйце, засівщина кедрового і ялицевого дерева та близькість ріки Молода, як і двох джерел зі здоровою водою, будуть все тими прикрасами, що уприємнюватимуть контемплятивне життя цього потрібного чину. Можна би там з часом викопати теж ставок на рибу, щоб монастир був самовистарчальний.

Лісовий музей в Осмолоді має вже свою історію. Новітнє вишколення лісових інжинірів дає їм нагоду при варстатах праці дальше поглиблювати свої студії і дальше експериментально набуті відомости удосконалювати. Всі державні народи мають свої школи і свої музеї, де можна показово пізнавати рідний край, його рістню і всякі скарби природи. Завдяки жертвенности Митрополита інжинір п. Микола Саєвич працює на Осмолоді від кількох літ над зібранням у лісовім музею в Осмолоді кращих зразків лісової культури, рістні, птацтва та звірів. Цього місяця скінчив інжинір Саєвич упорядкування четвертої салі музею, де зібрано пасічничий і рибний відділ. Подивляти треба терпеливість, замилування та високе знання лісової культури у молодих наших інжинірів, що стараються теж господарку в митрополичих лісах поставити на зразковому ступні.

Поширення церкви при монастирі СС. Василіянок на Камінці. Монастир СС. Василіянок на Камінці гуртує коло себе велике число місцевого населення, що кожної неділі і свята находить заспокоєння своїх релігійних потреб у монастирській церкві. Вже 15 літ існування монастиря відбилося в душах місцевого робітництва дуже глибоко так, що в останніх двох роках кожна неділя і свято, чи в літі чи в зимі, монастирська церква не може вже помістити всіх тих, що хотілиб бути на Службі Божій та послухати Божого слова. Часта сповідь і щоденне святе причастія місцевого робітничого населення добре свідчить про вплив монастиря. Не диво, що бажання поширити церкву й уможливити всім помолитися в ній і брати участь у релігійній відправі стало тут загальним. Започаткована перед місяцем збірка на ту ціль дала вже кількадесять золотих, а дальші обіцяні датки та заохота о. капеляна, інжинира Саєвича та СС. Василіянок кажуть сподіватися, що на друге літо церква буде вже поширена. Зачуваємо, що Митрополит обіцяв дати дерево, інж. Саєвич піднявся подбати про пляни поширення, а місцевий капелян обіцяє, що до року збере вистарчальну скількість гроша на робітників. Щасти Боже добрим починам!

ЯВОРІВЩИНА.

Село Курники пробудилось. Село Курники належить до найтемніших сіл нашого повіту. Дотепер не було тут ніодної української установи. Здавалось би, що не дасться вже нічого зробити серед правдивого царства темноти і байдужности. Одначе завдяки інтенсивній праці повітового центру Р. Ш. під проводом д-ра М. Фільца та рідношкільного організатора проф. Ів. Алексевича основано в Курниках 28. III. ц. р. кружок „Р. Ш.“ В селі знайшлись одиниці, що піддержали добру ініціятиву повіт. осередка. Кружок почав правильну працю і вже 12. 7. дав великий фестин та 1. п. м. другий. Моральний вислід величезний: населення горнеться до організованої культурно-освітньої праці, національна свідомість росте, рівночасно кружок добуває з фестинів фонди (к. 200 зол.) на дальше ведення праці і починає думати про здобуття власної домівки на будуче. В житті села потуємо зворот на краще і думаємо, що при дальшому завзятті та жертвенній праці село Курники зможе стати одним із кращих сіл яворівського повіту.

Любині працюють. Любині дотепер спали блаженним сном. Завдяки ініціятиві Пов. Кр. Р. Ш. в Яворові основано в Любинях при кружку Р. Ш. дитячий садок. По кількох тижнях жертвенної праці провідниці Ярослави Обухівної та старшини кружка уладжено великий нар. фестин. Чудово вийшли вправи дітей та дівчат Р. Ш. Захоплена публика бурею оплесків витала кожну вправу наших найменших. Виступ молоді та дітвори зробив величезне враження на батьків. У селі повстала кооператива, населення захоплюється ідеєю організованої праці та горнеться до наших установ.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

Струсів у 100-ліття „Русалки Дністрової“. Вже кільканадцять літ не мав Струсів такої гарної імпрези, як цих ферій, а саме 22. VIII. влаштовано тут академію з нагоди 100-ліття появи „Русалки Дністрової“ М. Шашкевича. Після співаної Служби Божої в 12. год. місцевий парох о. Цегельський відправив панахиду за душу о. Маркіяна, після чого о. Дмитрук Евген присвятив проповідь памяти поета. Увечорі в год. 8.30 у просторій салі читальні „Просвіти“ відбулась академія з невеликою, але вибагливою програмою. У вступному слові о. Евген Дмитрук схарактеризував музу Шашкевича, епоху і тло його виступу та заслуги автора „Русалки Дністрової“ у відродженні галицької літератури. Місцевий мішаний хор під диригентурою Артемія Цегельського відспівав поправно: „Не згасайте ясні зорі“ Матюка, „Підлисся“ Людкевича, „Через поле широкеє“ Котка і „Ой гаю мій, гаю“ та „Щедрик“ Леонтовича. Найкращою точкою академії було скрипкове сольо п. А. Цегельського, студ. Богосл. Академії й абсольвента Консерваторії у Львові, що відограв Придаткевича: „З буйним вітром на розмовоньці“ і Д. Алярда: „Фавст“ при акомпаніяменті п. Неонілі Дмитрукової, абсольвентки Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові. З деклямацій добре випала гуртова деклямація: Шашкевича: „Дайте руки юні друзі“ й О. Олеся: „І досі ще цвітуть“. Небуденна ця імпреза стояла на поважному рівні щодо виконання точок і дуже багато причинилася до скріплення національного духа в малому провінціональному містечку.

Гість.

Спорт.

КОМУНІКАТ СОКОЛА-БАТЬКА.

З огляду на численні запити, у звязку з новинкою у вчорашньому числі „Діла“, Старшина Сокола-Батька подає до відома, що т. зв. краєвий сокільський турнір у копаному мячі, який має відбутися в днях 28. і 29. ц. м. у Стрию, є льокальною імпрезою стрийського Сокола. Сокіл-Батько ніякої дружини копаного мяча на ті змагання не висилає. **Старшина Сокола-Батька.**

ПЛАЙ І СОКІЛ IV ДІСТАЛИ УПІМНЕННЯ.

Львівське городське старосто вислало упімнення львівським спортовим Т-вам Плай і Сокіл IV та зажадало від них розвязання їхніх спортових секцій.

ОКРУЖНИЙ СОКІЛЬСЬКИЙ ЗДВИГ У СТАНИСЛАВОВІ.

Станиславівська Сокільська Округа уладжує 5. вересня ц. р. Окружний Сокільський Здвиг, в якому візьмуть участь усі сокільські гнізда Станиславівщини. Здвиг відбудеться на площі міської Щадничої Каси.

Субота, 28. серпня 1937.

БЕРЛІН 15.30 Оповідання, пісеньки, 18.00 Розр. музика, квінтет, саксофон, 19.15 Вес. муз. авд., 20.10, 21.00 „Гаспароне" оперетка Мілекера, БІЛГОРОД 18.30 Арії та пісні, 20.00 Концерт, 21.30 Нар. пісні, 22.15 Розр. музика, БУДАПЕШТ 17.35, 18.00 Сальон. музика, 19.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 15.15 Нар. і артистичні пісні на хор, 19.30 Розр. концерт, 20.20, 21.00 „Табак" вес. авд. для курців, 21.40 Спів. рецітальн Ол. Шведа, барит., 22.20, 23.00 Концерт романської музики, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00, 18.00 Музика, КОШИЦІ 13.30, 18.00 Для Закарпаття, 17.40 Мадярські пісні, МІЛЯНО 17.15 Танкова музика, 19.00 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, дир. Маскані. МІНХЕН 14.25, 15.00 Розр. музика, 18.00 Скандинавська музика, 21.10, 22.00, 23.00 Вечір танку, орх., солісти, ПРАГА 20.00, 21.00 „Польська кров" оп. Недбаля, 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 12.00, 12.30, 13.45, 17.00 Орх. концерт, 18.15, 19.10 Спів, 16.15 Для дітей, 18.30 Рецитації, 19.45 Форт., 20.30, 21.00, 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.15, 19.53 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Спердуті нель буіо" оп. Донавдія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 27. серпня 1937.

6.15 Ранішня пісня. 6.18 Руханка, 6.38 Музика з пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Давні танки — попурі, дута орх., з гр. пл., 12.20 Комунікат львівської Хліборобської Палати, 12.25 Концерт сальон. орх., 13.55 Ришард Вагнер, з гр. п., 14.35 Трохи пісні, трохи слова. Скринька для дітей, гр. пл., 14.55 Львівська біржа, 15.00 Іван Штравс, муз. з гр. пл., 15.35 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Гутірка з хорими, 16.15 Давня і нова еспанська музика, форт., 16.45 Берегами середущої Висли, 17.00 Розр. концерт, 17.50 Цікав., 18.00 Туристичний інформатор, 18.05 Оркестра П. Гвайтмана, музика з гр. пл., **18.30 Антени над стрихами, гутірка в українській мові Анатоля Курдидика.** 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Новочасна камеральна музика, гр. пл., 19.50 Спортові вістки, 20.00 Вечір оперетових мельодій у вик. малої орх., спів; у перерві Останні вістки вечірнього денника, огляд преси, метеорольог. комунікат, 21.45 „Будні пп. Ковальських", 22.00 Орх. концерт, 22.50 Останні вістки, 23.00 Танк. музика з гр. плит.

Субота, 28. серпня 1937.

6.15 Ранішня пісня. 6.18 Руханка, 6.38 Музика з пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Про плекання пшениці, 12.25 Мельодії Півночі, орх., 14.00 Концерт бажань, 14.53 Наша програма, 15.00 Концерт бажань, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Втікла мені пісонька, весела авд. для дітей, 16.30 Спів рецітальн І. Гупертової, 16.55 Концерт нар. капелі, 17.30 Кошкуросва авдиція, 17.50 Горами й лісами кашубської Швайцарії, 18.00 Гутірка на тему пішого і колового руху, 18.05 Музика з пл., 18.25 На порозі шкільного життя, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Форт. рецітель; у програмі Бетовен, 19.40 Актуальна гутірка, 19.50 Спортові вістки, 20.00 „Весілля Борини", фрагм. із Реймонтових „Мужиків", 20.45 Веч. денник, 20.55 Огляд хліборобської преси, 21.05 Оперові арії у вик. Ірини Ґадейської та Ст. Вітаса, 21.45 Літер. новинки, 22.00 Танкова музика у вик. малої орх. і дует Ясінський-Іванина, 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольог. комунікат, 23.00 Танкова музика з гр. пл., 23.10 „Палєта" веселі образки, 23.20 Танкова музика з гр. плит.

БІРЖА.

Гроші.

Львів дня 26 серпня 1937.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·38, 89·02, Доляри американські 5,29·50, 5,27·00, доляри канад. 5,29·50—5,27·00. Фльорени гол. 292·95—291·25, Франки фр. 19·93—19·81, Франки швайцарські 121·95—121·15, Фунти англ. 26·46—26·30, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·50—16·80, Кор. дан. 118·09—117·25, Кор. норв. 132·93—131·93, Корони шв. 136·38—135·40, Ліри італ. 23·99—23·40, Марки фінлянд. 11·69—11·20, Марки нім. 129·00 — 124·00, Шилінги австр. 99·00—98·80, Гель Авів 26·25—26·05, Марки нім. срібні 139·00 — 133·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 56·50, 57·25, пох. інв. 1 ем. 68·25, серія 83;00, 2 ем. 63·25, серія 82·00, 4 пр. дол. 39·50, 4 пр. конс. 58;00 58·50.

Папери.

Банк Польський 104·00 Лільпоп 51·00, 50·50, Моджеїв 8·05, Островець 25·50. Стараховичі 31·25, 31·10, Габербуш 39·50 Тенденція удержана.

ЦЕНТРОСОЮЗ-ЛЬВІВ.

Львів, 25. серпня 1937.

Звідомлення зі збіжевого ринку.

Ціни Центросоюзу, Львів, за 100 кг льоко вагон стація заладовання.

Пшениця одн.	29·09—30·01
Пшениця зб.	28·50—29·50
Жито зб.	22·00—23·00
Ячмінь пашн.	16·50—17·50
Ячмінь 640	18·50—19·50
Ячмінь 680	19·00—20·00
Овес легко задош.	17·00—18·00
„ незадош.	18·00—19·00
Кукурудза жовта	25·00—25·50
Кукурудза червона	26·00—26·50
Ріпак	58·00—59·00
Вика темна нов. збору	18·00—19·00
Насіння льону	47·00—48·00
Гречка	22·00—23·00

Пшениця і жито подорожіли. Ячмінь подешевів. Тенденція вдержана.

Звідомлення овочевого ринку.

Ціни гуртові за 1 кг. льоко Ринок.

Яблока І.	0·18—0·25
Яблока ІІ.	0·12—0·15
Яблока ІІІ.	0·07—0·10
Грушки І.	0·25—0·30
Грушки ІІ.	0·15—0·17
Грушки ІІІ.	0·10—0·12
Сливки угорські грубі	0·15—0·20
Сливки угорські дрібні	0·12—0·12
Помідори	0·09—0·13
Кавуни	0·35
Виноград угор.	1·20—1·30
Горіхи	0·90—·—

ЦЕНТРОСОЮЗ

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 26. серпня.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 3·00 зол.
молоко . . 14—15 сот.
яйця . . . . 3·40 зол.

Тенденція на масло сильна, на молоко вдержана на яйця звишкова.

ОПОВІСТКИ.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ на ювилейнім святі в 900-ліття покрова Божої Матері над українським народом і відпусті Успення Б. М. у Страдчу. В навечеріє Успення (27. 8.) в год. 7. рано читана Сл. Божа; в год. 8. співана Служба Божа. Пополудні: в год. 14. (3. попол.) Хресна Дорога, в год. 17. (5. попол.) мала вечірня, акафист Успенню, проповідь, Благальна Пісня, Сповідь цілий день. В день Успення Пр. Д. М. (28. 8.) від год. 5. рано читані Служби Божі в церкві (на горі) і в печерській церкві. В год. 7. Всенощне; 8.30 Утреня. Проповідь. В год. 11. співана Служба Божа з діяконами. Проповідь. Віднова княжої присвяти під покров Пр. Д. Марії. Торжественна процесія з Найсв. Тайнами й іконою Божої Матери Нерушної стіни довкола церкви, відтак Хресна Дорога. Пополудні в год. 6. Велика Вечірня в печерській церкві. Проповідь. Панахида за погибших у часі татарського нападу на Страдч. Страдч є на лінії Львів-Янів, перестанок Кілвинка.

ФІЛІЯ „ПРОСВІТИ" В РУДКАХ прийме організатора від зараз, добре обзнайомленого з просвітянською працею. Винагорода по умові. Оферти слати на адресу заст. голови д-ра В. Климишина, адвоката в Рудках. 1496 1—3

Ширіть наш часопис!

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

які кожне видавництво мусить відновити з новим роком для почтового уряду можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Ціннии друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza оправлена (130 карток) зол. 2.50
Książka rozsyłkowa
на 480 урядів, оправлена зол. 2.50
на 960 урядів оправлена зол. 5.—

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.